

ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Αθήνα, 16-10-2017

Αριθ. Πρωτ.: Γ/ΕΞ/7433/16-10-2017

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ 6/2017

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα συνήλθε, μετά από πρόσκληση του Προέδρου της, σε τακτική συνεδρίαση στην έδρα της, την 04/04/2017, προκειμένου να εκδώσει την παρούσα γνωμοδότηση. Παρέστησαν οι Κ. Μενουδάκος, Πρόεδρος της Αρχής, και τα τακτικά μέλη της Αρχής Κωνσταντίνος Χριστοδούλου, Αντώνιος Συμβώνης, Κωνσταντίνος Λαμπρινουδάκης, Χαράλαμπος Ανθόπουλος, ως εισηγητής και Ελένη Μαρτσούκου καθώς, επίσης, και το αναπληρωματικό μέλος της Αρχής Χαράλαμπος Τσιλιώτης, σε αντικατάσταση του τακτικού μέλους Σπύρου Βλαχόπουλου, ο οποίος – αν και κλήθηκε νομίμως εγγράφως – δεν παρέστη λόγω κωλύματος. Στη συνεδρίαση παρέστησαν, επίσης, με εντολή του Προέδρου, οι Δημήτρης Ζωγραφόπουλος, Δικηγόρος (ΔΝ) – νομικός ελεγκτής και Γεωργία Παναγοπούλου, πληροφορικός ελεγκτής, ως βοηθοί εισηγητές. Επίσης, παρέστη, με εντολή του Προέδρου, και η Ειρήνη Παπαγεωργοπούλου, υπάλληλος του Διοικητικού – Οικονομικού Τμήματος της Αρχής, ως γραμματέας.

Η Αρχή συνεδρίασε προκειμένου να γνωμοδοτήσει, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 19 παρ. 1 στοιχ. (θ') και (ιγ') του Ν. 2472/1997 για την *Προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα*, α) σχετικά με το ζήτημα εάν συνάδει με την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα η δημοσιοποίηση από την Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, ονοματεπωνύμων οφειλετών ληξιπρόθεσμων οφειλών προς

τον Ενιαίο Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (ΕΦΚΑ), σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 9 του Ν. 3943/2011 για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής, τη στελέχωση των ελεγκτικών υπηρεσιών και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Οικονομικών, όπως αυτές τροποποιήθηκαν μεταγενέστερα και πλέον ισχύουν, και β) επί σχεδίου Υπουργικής Απόφασης των Υπουργείων Οικονομικών και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, που υποβλήθηκε στην Αρχή.

Η Αρχή έλαβε υπόψη τα ακόλουθα:

I. Με τις διατάξεις του άρθρου 9 του Ν. 3943/2011 για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής, τη στελέχωση των ελεγκτικών υπηρεσιών και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Οικονομικών (ΦΕΚ 66 Α', 31/03/2011) εισήχθησαν για πρώτη φορά στην ελληνική έννομη τάξη ειδικές ρυθμίσεις σχετικά με τη δημοσιοποίηση ληξιπρόθεσμων οφειλών προς το Δημόσιο. Με βάση τις ρυθμίσεις αυτές προβλέπεται εφεξής η δυνατότητα δημοσιοποίησης σε διαδικτυακό τόπο του Υπουργείου Οικονομικών στοιχείων, που αφορούν τις συνολικά ληξιπρόθεσμες οφειλές προς το Δημόσιο από κάθε αιτία, εφόσον πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις, οι οποίες ορίζονται καταρχήν από τις διατάξεις του ίδιου άρθρου. Στην τελευταία παράγραφο (παρ. 4) του άρθρου 9 του Ν. 3943/2011 ορίστηκαν ειδικότερα τα ακόλουθα: «Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών ορίζονται οι προϋποθέσεις, η διαδικασία και οι τεχνικές προδιαγραφές δημοσιοποίησης στο διαδίκτυο, τα δεδομένα που δημοσιοποιούνται, μεταξύ των οποίων και τα στοιχεία των οφειλετών, των παραβατών και των συνυπόχρεων με αυτούς προσώπων, η διαδικασία και οι προϋποθέσεις άρσης της δημοσιοποίησης, τα οργανωτικά και τεχνικά μέτρα για την ασφάλεια της επεξεργασίας και κάθε άλλο σχετικό θέμα, αφού ληφθούν υπόψη και οι διατάξεις του ν. 2472/1997 (ΦΕΚ 50 Α')». Στη βάση της εξουσιοδότησης, η οποία παρέχεται από την προαναφερόμενη διάταξη της παρ. 4 του άρθρου 9 του Ν. 3943/2011, εκδόθηκε αρχικά η Υπουργική Απόφαση ΠΟΛ 1185/01-09-2011 για τη δημοσιοποίηση ληξιπρόθεσμων οφειλών προς το Δημόσιο.

II. Στη συνέχεια, η Αρχή με τη Γνωμοδότησή της 4/2011, γνωμοδότησε, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 19 παρ. 1 στοιχ. (θ') και (ιγ') του Ν. 2472/1997 για την Προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, μετά από σχετικό αίτημα του Υπουργείου Οικονομικών – Γενικής Γραμματείας

Πληροφοριακών Συστημάτων, ως υπευθύνου επεξεργασίας, σχετικά με το ζήτημα εάν συνάδει με την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα η δημοσιοποίηση από το Υπουργείο Οικονομικών, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, των ληξιπρόθεσμων οφειλών προς το Δημόσιο, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 9 του Ν. 3943/2011 για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής, τη στελέχωση των ελεγκτικών υπηρεσιών κλπ. και με την Υπουργική Απόφαση ΠΟΛ 1185/01-09-2011 για τη δημοσιοποίηση ληξιπρόθεσμων οφειλών προς το Δημόσιο.

Με την ως άνω Γνωμοδότησή της 4/2011, η Αρχή, έκρινε – για τους λόγους που διεξοδικά αναφέρονται στην εν λόγω Γνωμοδότησή της – μεταξύ άλλων ότι:

«(...) **16.** Στο πλαίσιο αυτό, η Αρχή λαμβάνει υπόψη ότι το μέτρο της δημοσιοποίησης και μάλιστα στο Διαδίκτυο από το Υπουργείο Οικονομικών – ΓΓΠΣ, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, καταλόγων οφειλετών ληξιπρόθεσμων οφειλών προς το Δημόσιο συνιστά σοβαρό περιορισμό του δικαιώματος του ατόμου για την προστασία του από την επεξεργασία, ιδίως με ηλεκτρονικά μέσα, των δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα, όπως αυτό κατοχυρώνεται ιδίως από τις προαναφερόμενες διατάξεις των άρθρων 9Α του Συν/τος, 8 της ΕΣΔΑ, 8 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς, επίσης, από τις διατάξεις της Οδηγίας 95/46/ΕΚ και της Σύμβασης 108 (1981) του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Ειδικά, όμως, οι κρίσιμες ρυθμίσεις του άρθρου 9 παρ. 1, 2 και 4 του Ν. 3943/2011 συνιστούν καταρχήν ειδικές, ρητές και με σαφές περιεχόμενο εθνικές ρυθμίσεις για τη δημοσιοποίηση οφειλετών ληξιπρόθεσμων οφειλών προς το Δημόσιο. Συντρέχει, συνεπώς, η βασική απαραίτητη προϋπόθεση, κατά τα προαναφερόμενα, για τη νομιμότητα της εν λόγω επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, δηλαδή η ύπαρξη σχετικής διάταξης τυπικού νόμου, που να την προβλέπει.

17. Συμπερασματικώς, η Αρχή κρίνει ότι το μέτρο της δημοσιοποίησης και μάλιστα στο Διαδίκτυο από το Υπουργείο Οικονομικών – ΓΓΠΣ, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, καταλόγου οφειλετών ληξιπρόθεσμων οφειλών προς το Δημόσιο, το οποίο επέλεξε ο Έλληνας νομοθέτης (με την εισαγωγή των κρίσιμων ρυθμίσεων του άρθρου 9 παρ. 1, 2 και 4 του Ν. 3943/2011) ως καταρχήν πρόσφορο για την εκπλήρωση των φορολογικών υποχρεώσεων των πολιτών προς το Κράτος, σε εποχή ιδιαίτερα δυσμενούς πορείας των δημοσίων οικονομικών, συνιστά

μία συνταγματικώς ανεκτή επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των αναφερομένων προσώπων, η οποία δεν εξέρχεται των ορίων της προσφορότητας και της αναγκαιότητας και, συνεπώς, δεν έρχεται σε αντίθεση προς κανόνες υπέρτερης τυπικής ισχύος, οι οποίοι κατοχυρώνουν το δικαίωμα του ατόμου στην προστασία από την επεξεργασία δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα, και, ειδικότερα, προς τα άρθρα 2 παρ. 1, 9Α και 25 παρ. 1 του Συν/τος, 8 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 8 της ΕΣΔΑ, 6 παρ. 1 στοιχ. (γ') της Οδηγίας 95/46/ΕΚ και 9 παρ. 2 της Σύμβασης 108 (1981) του Συμβουλίου της Ευρώπης, εφόσον τηρούνται οι ακόλουθοι όροι:

(1) Η δημοσιοποίηση ληξιπρόθεσμων οφειλών προς το Δημόσιο θα πρέπει να αφορά αποκλειστικά οφειλές από φόρους, δασμούς και λοιπά βάρη, για τα οποία οι Έλληνες πολίτες υποχρεούνται, κατά το άρθρο 4 παρ. 5 του Συντάγματος, να συνεισφέρουν, χωρίς διακρίσεις, ανάλογα με της δυνάμεις τους.

(2) Θα πρέπει να υπάρχει οριστικοποίηση της φορολογικής ενοχής η οποία επέρχεται είτε (α) με την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας για την άσκηση προσφυγής κατά της πράξης καταλογισμού φόρου, είτε (β) με την έκδοση τελεσίδικης δικαστικής απόφασης, σχετικά με την ύπαρξη και το ύψος της οφειλής. Ο όρος αυτός κρίνεται από την Αρχή ως απαραίτητος κατά πλειοψηφία, καθόσον ένα μέλος έχει την άποψη ότι αρκεί για τη νομιμότητα της σκοπούμενης δημοσιοποίησης η ύπαρξη απλής ταμειακής βεβαίωσης, της αρμόδιας υπηρεσίας του Υπουργείου Οικονομικών.

(3) Θα πρέπει να υπάρχει προηγούμενη έγκαιρη έγγραφη ενημέρωση του εκάστοτε ενδιαφερόμενου οφειλέτη για τη σκοπούμενη δημοσιοποίηση, λαμβανομένων υπόψη και των διατάξεων του άρθρου 11 παρ. 3 του Ν. 2472/1997, από το Υπουργείο Οικονομικών – ΓΓΠΣ, ως υπεύθυνο επεξεργασίας. Επίσης, θα πρέπει να έχει χορηγηθεί στον ενδιαφερόμενο οφειλέτη προθεσμία τουλάχιστον δεκαπέντε (15) ημερών, προκειμένου είτε να προβεί στην τακτοποίηση της οφειλής του, με βάση τις κείμενες διατάξεις της φορολογικής νομοθεσίας, είτε να προβάλει τις αντιρρήσεις του, λαμβανομένων υπόψη και των διατάξεων του άρθρου 13 του Ν. 2472/1997.

(4) Θα πρέπει να ταυτοποιείται προσηκόντως και επαρκώς ο εκάστοτε αναφερόμενος οφειλέτης, με τη δημοσιοποίηση του επωνύμου του, του ονόματός του, του ΑΦΜ του και του

ονόματος του πατέρα του, αποκλεισμένης της χρήσης οποιουδήποτε άλλου προσδιοριστικού της ταυτότητάς του στοιχείου.

(5) Δεν θα πρέπει να δημοσιεύονται ονόματα οφειλετών χρεών που είναι ανεπίδεκτα είσπραξης, κατά την έννοια του νέου άρθρου 82Α του ΚΕΔΕ, όπως αυτό προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 10 του Ν. 3943/2011. Πράγματι, η διάκριση των ληξιπρόθεσμων χρεών προς το Δημόσιο σε εισπράξιμα και ανεπίδεκτα είσπραξης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 10 του Ν. 3943/2011, είναι ενδεδειγμένη και μόνο η δημοσιοποίηση ονομάτων οφειλετών εισπράξιμων χρεών πληροί τις θεμελιώδεις προϋποθέσεις, που θέτουν για τη νομιμότητα κάθε επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα οι διατάξεις του άρθρου 4 παρ. 1 του Ν. 2472/1997.

(6) Δεν θα πρέπει να δημοσιεύονται στοιχεία ανηλίκων οφειλετών, καθόσον η πρόβλεψη της δημοσιοποίησής τους, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 2 παρ. 3 της ΠΟΛ 1185/01-09-2011, κρίνεται παντελώς απρόσφορη, εφόσον τη διαχείριση της περιουσίας έχουν οι γονείς ή άλλα πρόσωπα (επίτροποι, κλπ.).

(7) Δεν θα πρέπει να γίνεται δημοσιοποίηση των στοιχείων αποβιωσάντων οφειλετών, καθόσον ενδέχεται μετά το θάνατο του κληρονομούμενου οφειλέτη το χρέος του να έχει διαιρεθεί κατά τρόπο ώστε στον καθέναν από τους κληρονόμους του να αναλογεί, σύμφωνα με τα άρθρα 1885 και 480 ΑΚ, χρέος μικρότερο των 150.000 Ευρώ. Στην περίπτωση αυτή δεν πληρούται η θεμελιώδης προϋπόθεση της ακρίβειας των δεδομένων, που θέτει για τη νομιμότητα κάθε επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα η διάταξη του άρθρου 4 παρ. 1 στοιχ. (γ') του Ν. 2472/1997».

III. Οι διατάξεις του άρθρου 9 του Ν. 3943/2011 τροποποιήθηκαν πρόσφατα από εκείνες του άρθρου 42 του Ν. 4410/2016, προκειμένου να προβλέπεται πλέον ρητά η δημοσιοποίηση των στοιχείων των συνολικών ληξιπρόθεσμων οφειλών προς το Δημόσιο από κάθε αιτία και των ασφαλιστικών οφειλών προς τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης μετά την έκδοση κοινής υπουργικής απόφασης.

Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση του άρθρου 42 του Ν. 4410/2016, η τροποποίηση αυτή δικαιολογείται ως εξής:

«Τροποποιήσεις του άρθρου 9 του ν. 3943/2011 για τη δημοσιοποίηση ληξιπρόθεσμων οφειλών προς το Δημόσιο και τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης

Το μέτρο της δημοσιοποίησης των ληξιπρόθεσμων οφειλών προς το Δημόσιο και τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης αποβλέπει στην ικανοποίηση πρόδηλων σκοπών ιδιαίτερας σοβαρού δημόσιου και κοινωνικού συμφέροντος όπως η συμμόρφωση των οφειλετών των κατηγοριών αυτών με τις υποχρεώσεις τους και, συνακόλουθα, η εξασφάλιση της έγκαιρης είσπραξης των δημοσίων εσόδων και των ασφαλιστικών οφειλών. Η είσπραξη των εσόδων του Δημοσίου αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση για την ομαλή και απρόσκοπτη λειτουργία των δημοσίων υπηρεσιών και την παροχή δημοσίων αγαθών σε συνθήκες μείζονος δημοσιονομικής δυσχέρειας. Ομοίως, με τις διατάξεις του άρθρου αυτού επιδιώκεται η αποτροπή απώλειας εσόδων και η εξασφάλιση της καλής οικονομικής κατάστασης των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης ώστε να καταστεί δυνατή η εκπλήρωση του δημόσιου σκοπού της παροχής κοινωνικής ασφάλισης στο μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού της χώρας. Με την προτεινόμενη ρύθμιση καθίσταται υποχρεωτική η δημοσιοποίηση στο διαδίκτυο των συνολικών ληξιπρόθεσμων οφειλών προς το Δημόσιο από κάθε αιτία και των ασφαλιστικών οφειλών προς τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης, εφόσον υπερβαίνουν το ποσό των εκατόν πενήντα χιλιάδων (150.000) ευρώ και η καταβολή τους καθυστερεί περισσότερο από τρεις (3) μήνες. Εάν οι οφειλές προς το Δημόσιο υπερβαίνουν το αμέσως ανωτέρω ποσό και πληρούνται οι λοιπές προϋποθέσεις του νόμου αλλά οι οφειλές προς τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης είναι μικρότερες του ποσού αυτού τότε δημοσιοποιούνται μόνον οι πρώτες. Το ίδιο ισχύει και αντιστρόφως. Επίσης, καθορίζεται η διαδικασία ενημέρωσης των οφειλετών και τίθεται προθεσμία για τη συμμόρφωσή τους. Επιπλέον, εισάγονται εξαιρέσεις από τη δημοσιοποίηση και εξουσιοδοτούνται οι Υπουργοί Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Οικονομικών να καθορίσουν, με κοινή απόφασή τους, κάθε ειδικότερο θέμα σχετικό με τη δημοσιοποίηση ληξιπρόθεσμων οφειλών προς το Δημόσιο και τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης».

IV. Με το υπ' αρ. πρωτ. 164698/28-12-2016 (και υπ' αρ. πρωτ. Αρχής Γ/ΕΙΣ/8550/28-12-2016) έγγραφο του Υπουργείου Οικονομικών – Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων και του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, υποβλήθηκε προς την Αρχή, στη βάση των διατάξεων του άρθρου 19 παρ. 1 στοιχ. (θ') και (ιγ') του Ν. 2472/1997, αίτημα προς Γνωμοδότηση, το οποίο έχει ως εξής:

«Στις διατάξεις των παραγράφων 1, 2 και 4 του άρθρου 9 του ν. 3943/2011, όπως τροποποιήθηκε πρόσφατα με το άρθρο 42 του ν. 4410/2016, προβλέπεται η δημοσιοποίηση των στοιχείων των συνολικών ληξιπρόθεσμων οφειλών προς το Δημόσιο από κάθε αιτία και των ασφαλιστικών οφειλών προς τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης μετά την έκδοση κοινής υπουργικής απόφασης. Σε εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου ιθ του άρθρου 19 του ν. 2472/1997 παρακαλούμε όπως γνωμοδοτήσετε, κατά απόλυτη προτεραιότητα, επί των ρυθμίσεων του συνημμένου σχεδίου απόφασης καθώς η δημοσιοποίηση των οφειλών αποτελεί υποχρέωση που απορρέει από τη Συμφωνία Δημοσιονομικών Στόχων και Διαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων.

Οι αρμόδιες υπηρεσίες των Υπουργείων Οικονομικών - Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης θα παρέχουν κάθε αναγκαία πρόσθετη διευκρίνιση ή πληροφορία. Τέλος, σας ενημερώνουμε ότι θα ληφθεί μέριμνα για την εναρμόνιση της σχετικής απόφασης με τις διατάξεις του ν. 4389/2016, περί Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων».

V. Σε απάντηση σχετικού αιτήματος των βοηθών εισηγητών Δ. Ζωγραφόπουλου και Γ. Παναγοπούλου, αναφορικά με το πότε και με ποια συχνότητα ενημέρωσης διενεργήθηκαν αναρτήσεις στοιχείων οφειλετών ληξιπρόθεσμων οφειλών προς την Εφορία στο Διαδίκτυο, στη βάση των διατάξεων του άρθρου 9 του Ν. 3943/2011, πριν από την τροποποίησή τους από εκείνες του άρθρου 42 του Ν. 4410/2016, η Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ), όπως νομίμως εκπροσωπείται, ενημέρωσε την Αρχή (με το υπ' αρ. πρωτ. Αρχής Γ/ΕΙΣ/1021/09-02-2017 έγγραφο) ότι οι ημερομηνίες άντλησης των στοιχείων για Φυσικά και Νομικά Πρόσωπα, αντίστοιχα, είναι οι ακόλουθες: (α) για τα Φυσικά πρόσωπα: 25/11/2011, 05/02/2012, 04/05/2012, 05/08/2012, 16/11/2012, 13/02/2013, 20/05/2013, 20/08/2013 και 05/07/2016 (β) για τα Νομικά πρόσωπα: 08/09/2011, 04/12/2011, 04/03/2012, 08/06/2012, 07/09/2012, 12/03/2013, 15/06/2013, 20/09/2013 και 05/07/2016. Επισημαίνεται ότι οι αναρτήσεις στοιχείων οφειλετών στο Διαδίκτυο έγινε μετά από μερικές ημέρες, από τις παρατιθέμενες ημερομηνίες.

Η Αρχή, για να έχει πληρέστερη εικόνα των απόψεων των εμπλεκόμενων δημοσίων υπηρεσιών κάλεσε (με τα υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΞ/1174/14-02-2017, Γ/ΕΞ/1178/14-02-2017, Γ/ΕΞ/1172/14-02-2017, Γ/ΕΞ/1171/14-02-2017 και Γ/ΕΞ/1221/15-02-2017 έγγραφα της)

τους εκπροσώπους τους ενώπιόν της, κατά την τακτική της συνεδρίαση της 21-02-2017. Στην εν λόγω συνεδρίαση της Αρχής παρέστησαν και εξέφρασαν τις απόψεις τους επί του θέματος οι Α Συντονίστρια ..., στο Κέντρο Είσπραξης Ασφαλιστικών Εισφορών (ΚΕΑΟ), Β, Δ/ντρια της Δ/νσης ... του ΚΕΑΟ, Γ Δ/ντής ... ΚΕΑΟ, Δ, Προϊσταμένη στο .. Τμήμα Δ/νσης ... (...) της ΑΑΔΕ, Ε από το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και ΣΤ, από το .. Τμήμα Δ/νσης .... Κατά τη συνεδρίαση αυτή, οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών ζήτησαν και έλαβαν προθεσμία μέχρι τη 08/03/2017, προκειμένου να υποβάλουν στην Αρχή περαιτέρω διευκρινίσεις επί του θέματος. Το Υπουργείο Οικονομικών υπέβαλε σχετικά στην Αρχή το υπ' αρ. πρωτ. ....../...-2017 (και υπ' αρ. πρωτ. Αρχής Γ/ΕΙΣ/1898/08-03-2017) υπόμνημά του.

Μετά από την εξέταση των προαναφερομένων στοιχείων, αφού αναγνώστηκαν τα πρακτικά των συνεδριάσεων της 21/02/2017, της 16/03/2017, της 21/03/2017 και της 28/03/2017, άκουσε τους εισηγητές καθώς και τους βοηθούς εισηγητές, οι οποίοι μετά από τη διατύπωση των απόψεών τους αποχώρησαν, και μετά από διεξοδική συζήτηση,

Η Αρχή εκδίδει την ακόλουθη

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ

1. Το άρθρο 9Α του Συν/τος ορίζει ότι *«καθένας έχει δικαίωμα προστασίας από τη συλλογή, επεξεργασία και χρήση, ιδίως με ηλεκτρονικά μέσα, των προσωπικών του δεδομένων, όπως νόμος ορίζει. Η προστασία των προσωπικών δεδομένων διασφαλίζεται από ανεξάρτητη αρχή, που συγκροτείται και λειτουργεί όπως νόμος ορίζει»*. Το άρθρο 5Α του Συν/τος ορίζει τα εξής: *«1. Καθένας έχει δικαίωμα στην πληροφόρηση, όπως νόμος ορίζει. Περιορισμοί στο δικαίωμα αυτό είναι δυνατόν να επιβληθούν με νόμο μόνο εφόσον είναι απολύτως αναγκαίοι και δικαιολογούνται για λόγους εθνικής ασφάλειας, καταπολέμησης του εγκλήματος ή προστασίας δικαιωμάτων και συμφερόντων τρίτων. 2. Καθένας έχει δικαίωμα συμμετοχής στην Κοινωνία της Πληροφορίας. Η διευκόλυνση της πρόσβασης στις πληροφορίες που διακινούνται ηλεκτρονικά, καθώς και της παραγωγής, ανταλλαγής και διάδοσής τους αποτελεί υποχρέωση του Κράτους, τηρουμένων πάντοτε των εγγυήσεων των άρθρων 9, 9Α και 19»*. Το άρθρο 2 παρ. 1 του Συν/τος ορίζει ότι *«ο*

σεβασμός και η προστασία της αξίας του ανθρώπου αποτελούν την πρωταρχική υποχρέωση της Πολιτείας». Το άρθρο 4 παρ. 1 του Συν/τος ορίζει ότι «οι Έλληνες είναι ίσοι ενώπιον του νόμου», ενώ η παρ. 5 του ίδιου άρθρου ορίζει ότι «οι Έλληνες πολίτες συνεισφέρουν χωρίς διακρίσεις στα δημόσια βάρη, ανάλογα με τις δυνάμεις τους». Το άρθρο 25 παρ. 1 του Συν/τος ορίζει ότι: «Τα δικαιώματα του ανθρώπου ως ατόμου και ως μέλους του κοινωνικού συνόλου και η αρχή του κοινωνικού κράτους δικαίου τελούν υπό την εγγύηση του Κράτους. Όλα τα κρατικά όργανα υποχρεούνται να διασφαλίζουν την ανεμπόδιστη και αποτελεσματική άσκησή τους. Τα δικαιώματα αυτά ισχύουν και στις σχέσεις μεταξύ ιδιωτών στις οποίες προσιδιάζουν. Οι κάθε είδους περιορισμοί που μπορούν κατά το Σύνταγμα να επιβληθούν στα δικαιώματα αυτά πρέπει να προβλέπονται είτε απευθείας από το Σύνταγμα είτε από το νόμο, εφόσον υπάρχει επιφύλαξη υπέρ αυτού και να σέβονται την αρχή της αναλογικότητας». Τέλος, το άρθρο 25 παρ. 4 του Συν/τος ορίζει ότι: «Το Κράτος δικαιούται να αξιώνει από όλους τους πολίτες την εκπλήρωση του χρέους της κοινωνικής και εθνικής αλληλεγγύης».

2. Το άρθρο 8 της ΕΣΔΑ, που αναφέρεται στο δικαίωμα σεβασμού της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής, ορίζει ότι: «1. Παν πρόσωπον δικαιούται εις τον σεβασμόν της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής του, της κατοικίας του και της αλληλογραφίας του. 2. Δεν επιτρέπεται να υπάρξη επέμβασις δημοσίας αρχής εν τη ασκήσει του δικαιώματος τούτου, εκτός εάν η επέμβασις αύτη προβλέπεται υπό του νόμου και αποτελεί μέτρον το οποίον, εις μίαν δημοκρατικήν κοινωνίαν είναι αναγκαίον δια την εθνικήν ασφάλειαν, την δημοσίαν ασφάλειαν, την οικονομικήν ευημερίαν της χώρας, την προάσπισιν της τάξεως και την πρόληψιν ποινικών παραβάσεων, την προστασίαν της υγείας ή της ηθικής, ή την προστασίαν των δικαιωμάτων και ελευθεριών άλλων».

3. Το άρθρο 8 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης ορίζει για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα τα ακόλουθα: «1. Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν. 2. Η επεξεργασία αυτών των δεδομένων πρέπει να γίνεται νομίμως, για καθορισμένους σκοπούς και με βάση τη συγκατάθεση του ενδιαφερομένου ή για άλλους θεμιτούς λόγους που προβλέπονται από το νόμο. Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα να έχει πρόσβαση στα συλλεγμένα δεδομένα που το αφορούν και να επιτυγχάνει τη διόρθωσή τους. 3.

Ο σεβασμός των κανόνων αυτών υπόκειται στον έλεγχο ανεξάρτητης αρχής». Εξάλλου, το άρθρο 51 παρ. 1 του ιδίου Χάρτη ορίζει ότι: «1. Οι διατάξεις του παρόντος Χάρτη απευθύνονται στα όργανα και τους οργανισμούς της Ένωσης, τηρουμένης της αρχής της επικουρικότητας, καθώς και στα κράτη μέλη, μόνον όταν εφαρμόζουν το δίκαιο της Ένωσης. Κατά συνέπεια, οι ανωτέρω σέβονται τα δικαιώματα, τηρούν τις αρχές και προάγουν την εφαρμογή τους, σύμφωνα με τις αντίστοιχες αρμοδιότητές τους». Ακολούθως, το άρθρο 52 του Χάρτη ορίζει, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα: «1. Κάθε περιορισμός στην άσκηση των δικαιωμάτων και ελευθεριών που αναγνωρίζονται στον παρόντα Χάρτη πρέπει να προβλέπεται από το νόμο και να τηρεί το βασικό περιεχόμενο των εν λόγω δικαιωμάτων και ελευθεριών. Τηρουμένης της αρχής της αναλογικότητας, περιορισμοί επιτρέπεται να επιβάλλονται μόνον εφόσον είναι αναγκαίοι και ανταποκρίνονται πραγματικά σε στόχους γενικού ενδιαφέροντος που αναγνωρίζει η Ένωση ή στην ανάγκη προστασίας των δικαιωμάτων και ελευθεριών των τρίτων. (...)». Ο Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι εφαρμοστέος, καθόσον το αντικείμενο της γνωμοδοτήσεως διέπεται και από τις διατάξεις του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως ειδικότερα της Οδηγίας 95/46/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24^{ης} Οκτωβρίου 1995 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών.

4. Το άρθρο 6 της Οδηγίας 95/46/EK ορίζει για τις αρχές, που πρέπει να τηρούνται ως προς την ποιότητα των δεδομένων, τα ακόλουθα: «1. Τα κράτη μέλη προβλέπουν ότι τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα πρέπει: α) να υφίστανται σύννομη και θεμιτή επεξεργασία. β) να συλλέγονται για καθορισμένους, σαφείς και νόμιμους σκοπούς και η μεταγενέστερη επεξεργασία τους να συμβιβάζεται με τους σκοπούς αυτούς. Η μεταγενέστερη επεξεργασία για ιστορικούς, στατιστικούς ή επιστημονικούς σκοπούς δεν θεωρείται ασυμβίβαστη εφόσον τα κράτη μέλη προβλέπουν κατάλληλες εγγυήσεις. γ) να είναι κατάλληλα, συναφή προς το θέμα και όχι υπερβολικά σε σχέση με τους σκοπούς για τους οποίους συλλέγονται και υφίστανται επεξεργασία. δ) να είναι ακριβή και, εφόσον χρειάζεται, να ενημερώνονται πρέπει να λαμβάνονται όλα τα εύλογα μέτρα ώστε δεδομένα ανακριβή ή ελλιπή σε σχέση με τους σκοπούς για τους οποίους έχουν συλλεγεί ή υφίστανται κατόπιν επεξεργασία, να διαγράφονται ή να διορθώνονται. ε) να διατηρούνται με μορφή που επιτρέπει τον

προσδιορισμό της ταυτότητας των προσώπων στα οποία αναφέρονται μόνο κατά τη διάρκεια περιόδου που δεν υπερβαίνει την απαιτούμενη για την επίτευξη των σκοπών για τους οποίους έχουν συλλεγεί ή για τους οποίους αργότερα υφίστανται επεξεργασία. Τα κράτη μέλη προβλέπουν κατάλληλες εγγυήσεις για τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που διατηρούνται πέραν της περιόδου αυτής για σκοπούς ιστορικούς, στατιστικούς ή επιστημονικούς. 2. Εναπόκειται στον υπεύθυνο της επεξεργασίας να εξασφαλίσει την τήρηση της παραγράφου 1».

5. Το άρθρο 7 της Οδηγίας 95/46/EK ορίζει για τις βασικές αρχές της νόμιμης επεξεργασίας απλών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, τα ακόλουθα: «Τα κράτη μέλη προβλέπουν ότι επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μπορεί να γίνεται μόνον εάν: α) το πρόσωπο στο οποίο αναφέρονται τα δεδομένα έχει δώσει τη ρητή συγκατάθεσή του ή β) είναι απαραίτητη για την εκτέλεση σύμβασης της οποίας το ενδιαφερόμενο πρόσωπο είναι συμβαλλόμενο μέρος ή για την εκτέλεση προσυμβατικών μέτρων ληφθέντων αιτήσεως του ή γ) είναι απαραίτητη για την τήρηση εκ του νόμου υποχρεώσεως του υπευθύνου της επεξεργασίας ή δ) είναι απαραίτητη για τη διαφύλαξη ζωτικού συμφέροντος του προσώπου στο οποίο αναφέρονται τα δεδομένα ή ε) είναι απαραίτητη για την εκπλήρωση έργου δημοσίου συμφέροντος ή εμπύκτοντος στην άσκηση δημοσίας εξουσίας που έχει ανατεθεί στον υπεύθυνο της επεξεργασίας ή στον τρίτο στον οποίο ανακοινώνονται τα δεδομένα ή στ) είναι απαραίτητη για την επίτευξη του εννόμου συμφέροντος που επιδιώκει ο υπεύθυνος της επεξεργασίας ή ο τρίτος ή οι τρίτοι στους οποίους ανακοινώνονται τα δεδομένα, υπό τον όρο ότι δεν προέχει το συμφέρον ή τα θεμελιώδη δικαιώματα και οι ελευθερίες του προσώπου στο οποίο αναφέρονται τα δεδομένα που χρήζουν προστασίας δυνάμει του άρθρου 1 παράγραφος 1 της παρούσας οδηγίας».

6. Το άρθρο 15 παρ. 1 του Ν. 2472/1997 ορίζει ότι: «Συνιστάται Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (Αρχή), με αποστολή την εποπτεία της εφαρμογής του παρόντος νόμου και άλλων ρυθμίσεων που αφορούν την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα καθώς και την ενάσκηση των αρμοδιοτήτων που της ανατίθενται κάθε φορά».

7. Το άρθρο 19 παρ. 1 του Ν. 2472/1997 ορίζει, μεταξύ άλλων, ότι: «Η Αρχή έχει τις εξής ιδίως αρμοδιότητες: (...) (θ') Γνωμοδοτεί για κάθε ρύθμιση που αφορά την

επεξεργασία και προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. (...) (ιγ') (...) Εξετάζει επίσης αιτήσεις του υπευθύνου επεξεργασίας με τις οποίες ζητείται ο έλεγχος και η εξακρίβωση της νομιμότητας της επεξεργασίας. (...)».

8. Οι κρίσιμες διατάξεις του άρθρου 9 του Ν. 3943/2011, μετά από την τροποποίησή τους από εκείνες του άρθρου 42 του Ν. 4410/2016, έχουν ως εξής: «Δημοσιοποίηση ληξιπρόθεσμων οφειλών προς το δημόσιο και τους φορείς κοινωνικής ασφάλισης

1. Τα στοιχεία των συνολικών ληξιπρόθεσμων οφειλών προς το Δημόσιο από κάθε αιτία και των ασφαλιστικών οφειλών προς τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης δημοσιοποιούνται υποχρεωτικά σε διαδικτυακό τόπο της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών, εφόσον η βασική ληξιπρόθεσμη οφειλή προς το Δημόσιο ή και τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης υπερβαίνει ανά φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα το ποσό των εκατόν πενήντα χιλιάδων (150.000) ευρώ και η καταβολή της καθυστερεί για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο του έτους. Η ενημέρωση των οφειλετών που εμπίπτουν στη ρύθμιση της παρούσας παραγράφου διενεργείται με τη διαδικασία που προβλέπεται στις διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 11 του ν. 2472/1997 (Α` 50) ή και με την αποστολή, τουλάχιστον οκτώ (8) ημέρες πριν τη δημοσιοποίηση, ηλεκτρονικής ειδοποίησης στην τελευταία δηλωθείσα, στη φορολογική διοίκηση, διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου των οφειλετών, με την οποία αυτοί καλούνται να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις τους.

2. Από τη ρύθμιση της προηγούμενης παραγράφου εξαιρούνται:

α) οι οφειλές που έχουν υπαχθεί σε ρύθμιση ή διευκόλυνση τμηματικής καταβολής ληξιπρόθεσμων οφειλών, εφόσον τηρούνται οι όροι τους και για όσο χρόνο διαρκεί η διευκόλυνση ή η ρύθμιση,

β) οι οφειλές για τις οποίες έχει χορηγηθεί αναστολή καταβολής με προσωρινή διαταγή, δικαστική απόφαση, πράξη διοικητικού οργάνου ή εκ του νόμου,

γ) οι οφειλές που έχουν χαρακτηριστεί ανεπίδεκτες είσπραξης,

δ) οι οφειλές αποβιωσάντων οφειλετών,

ε) οι οφειλές ανηλίκων οφειλετών και

στ) οι οφειλές του Δημοσίου και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου.

Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων μπορούν να ορίζονται και άλλες οφειλές οι οποίες εξαιρούνται από τη δημοσιοποίηση.

3. Δημοσιοποιούνται, επίσης, στοιχεία των παραβάσεων του Κ.Β.Σ. οι οποίες συνίστανται στην έκδοση πλαστών ή στην έκδοση και λήψη εικονικών ως προς τη συναλλαγή φορολογικών στοιχείων ή στη μη έκδοση ή στην ανακριβή έκδοση φορολογικών στοιχείων, από τα οποία προκύπτει απόκρυψη φορολογητέας ύλης, καθώς και παραβάσεων που συνίστανται στην καταχώριση στα βιβλία αγορών ή εξόδων που δεν έχουν πραγματοποιηθεί και δεν έχει εκδοθεί φορολογικό στοιχείο.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Οικονομικών ορίζονται οι προϋποθέσεις, η διαδικασία, οι τεχνικές προδιαγραφές, ο χρόνος και ο τρόπος δημοσιοποίησης στο διαδίκτυο, η διαδικασία αποστολής της ηλεκτρονικής ειδοποίησης, τα δεδομένα που δημοσιοποιούνται, η διαδικασία και οι προϋποθέσεις άρσης ή διόρθωσης της δημοσιοποίησης, τα αρμόδια όργανα για τη διενέργεια της δημοσιοποίησης και την άρση αυτής, τα οργανωτικά και τεχνικά μέτρα για την ασφάλεια της επεξεργασίας και κάθε άλλο ειδικό θέμα, λαμβανομένων υπόψη των διατάξεων του ν. 2472/1997. Με όμοια απόφαση μπορεί να μεταβάλλεται το ποσό του πρώτου εδαφίου της παρ. 1 το οποίο δεν μπορεί να είναι μικρότερο των εκατόν πενήντα χιλιάδων (150.000) ευρώ».

9. Οι διατάξεις του σχεδίου Υπουργικής Απόφασης των Υπουργείων Οικονομικών και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, που υποβλήθηκε στην Αρχή προς Γνωμοδότηση, έχουν ως εξής:

«Θέμα: «Καθορισμός των προϋποθέσεων, της διαδικασίας, των τεχνικών προδιαγραφών, του χρόνου και του τρόπου δημοσιοποίησης στο διαδίκτυο, της διαδικασίας αποστολής της ηλεκτρονικής ειδοποίησης, των δεδομένων που δημοσιοποιούνται, της διαδικασίας και των προϋποθέσεων άρσης ή διόρθωσης της δημοσιοποίησης, των αρμόδιων οργάνων για τη διενέργεια της δημοσιοποίησης και την άρση αυτής, των οργανωτικών και τεχνικών μέτρων για την ασφάλεια της επεξεργασίας και κάθε άλλου ειδικότερου θέματος σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 9, παρ. 1, 2 και 4 του ν.3943/2011»

**ΑΠΟΦΑΣΗ
ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ**

**ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ -
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ**

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) των παραγράφων 1, 2 και 4 του άρθρου 9 του ν.3943/2011 (ΦΕΚ Α' 66) «Καταπολέμηση της φοροδιαφυγής, στελέχωση των ελεγκτικών υπηρεσιών και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Οικονομικών», όπως ισχύουν μετά την αντικατάστασή τους με το άρθρο 42 του ν.4410/2016 (Α' 141),

β) της περιπτ. ιγ) της υποπαραγράφου 2.3 της παραγράφου Γ του άρθρου 3 του ν.4336/2015 (ΦΕΚ Α' 94) «Συνταξιοδοτικές διατάξεις – Κύρωση του Σχεδίου Σύμβασης Οικονομικής Ενίσχυσης από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας και ρυθμίσεις για την υλοποίηση της Συμφωνίας Χρηματοδότησης»,

γ) του ν.4174/2013 (ΦΕΚ Α' 170) «Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας», όπως ισχύουν,

δ) του άρθρου 101 του ν. 4172/2013 (ΦΕΚ Α' 167) «Φορολογία εισοδήματος, επείγοντα μέτρα εφαρμογής του ν. 4046/2012, του ν. 4093/2012 και του ν. 4127/2013 και άλλες διατάξεις»,

ε) της υποπαραγράφου Ε.2 της παρ. Ε' του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 (Α' 222) «Έγκριση Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016. Επείγοντα μέτρα εφαρμογής του ν. 4046/2012 και του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Πολιτικής 2013-2016», όπως ισχύει,

στ) του ν.2472/1997 (ΦΕΚ Α' 50), όπως ισχύει, και ιδίως των άρθρων 2, 4, 5 παρ. 2β, 6, 8, 10, 11, 13, 19, 22 παρ.9 και 24, όπως ισχύουν,

ζ) του ν.δ. 356/1974 (ΦΕΚ Α' 90) «Κώδικας Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων», όπως ισχύουν,

η) του π.δ. 73/2015 (ΦΕΚ Α' 116 και 121) «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών»,

θ) του π.δ. 111/2014 (ΦΕΚ Α' 178) «Οργανισμός του Υπουργείου Οικονομικών», όπως ισχύουν,

ι) του π.δ. 113/2014 (ΦΕΚ Α' 180) «Οργανισμός Υπουργείου Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας», όπως ισχύουν,

ια) των άρθρων 41, 46, 48, 50, 51, 54 και 90 του Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά Όργανα που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του π.δ. 63/2005 (ΦΕΚ Α' 98) «Κωδικοποίηση της νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά Όργανα»,

2. α) την υπ' αριθ. ΥΠΟΙΚ 0010218 ΕΞ 2016/14.11.2016 (ΦΕΚ Β' 3696) απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Οικονομικών «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στην Υφυπουργό Οικονομικών Αικατερίνη Παπανάτσιου»,

β) την υπ' αριθ. 1 Πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου της 20.1.2016, «Επιλογή και διορισμός Γενικού Γραμματέα της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών» (ΦΕΚ 18 τ. Υ.Ο.Δ.Δ.),

γ) την υπ' αριθ. ΠΟΛ 1185/2011 (ΦΕΚ Β' 1949) απόφαση του Υπουργού Οικονομικών «Δημοσιοποίηση ληξιπρόθεσμων οφειλών προς το Δημόσιο», όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αριθ. 1271/2015 (Β' 3001) απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών,

δ) την υπ' αριθ. Δ6Α 1058824 ΕΞ 2014/08.4.2014 (ΦΕΚ Β' 865, 1079 & 1846) απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων «Ανακαθορισμός της εσωτερικής διάρθρωσης και των αρμοδιοτήτων οργανικών μονάδων της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών και μετονομασία ορισμένων από αυτές», όπως ισχύει,

ε) την υπ' αριθ. Δ6Α 1036682ΕΞ2014/25.2.2014 (ΦΕΚ Β' 478 και 558) απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών, με θέμα «Μεταβίβαση αρμοδιοτήτων και εξουσιοδότηση υπογραφής “Με Εντολή Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων” σε όργανα της Φορολογικής Διοίκησης», όπως ισχύει,

στ) την υπ' αριθ. Δ.ΟΡΓ.Α 1041643 ΕΞ 2015/26.3.2015 (ΦΕΚ Β' 543) απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών, με θέμα «Μεταβίβαση αρμοδιοτήτων και εξουσιοδότηση υπογραφής “Με Εντολή Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων” σε Προϊσταμένους Τελωνείων και σε υπαλλήλους αυτών», όπως ισχύει,

ζ) την υπ' αριθ. οικ.13822/1089/2.5.2014 (ΦΕΚ Β' 1227) απόφαση του Υπουργού Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας «Κριτήρια προσδιορισμού των «εισπράξιμων» ληξιπροθέσμων για τη διαβίβαση στο Κέντρο Είσπραξης Ασφαλιστικών Οφειλών (Κ.Ε.Α.Ο.) των οφειλετών του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ του ΟΑΕΕ, του ΕΤΑΑ και του ΟΓΑ»,

όπως τροποποιήθηκε με την αριθ. οικ.43424/2458/26.9.2016 (ΦΕΚ Β' 3156) απόφαση του Υπουργού Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

η) την υπ' αριθ. Φ.10021/34047/1007/25.11.2013 (ΦΕΚ Β' 3073) απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης «Διάρθρωση, αρμοδιότητες, στελέχωση του Κέντρου Είσπραξης Ασφαλιστικών Οφειλών και άλλα οργανωτικά θέματα Κ.Ε.Α.Ο. και ΙΚΑ-ΕΤΑΜ».

3. Την από ....γνωμοδότηση της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα.

4. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της απόφασης αυτής δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του Κρατικού Προϋπολογισμού και του Προϋπολογισμού του Ενιαίου Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης.

αποφασίζουμε:

Άρθρο 1

Προϋποθέσεις για τη Δημοσιοποίηση στοιχείων οφειλών

1. Σε διαδικτυακό τόπο της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών δημοσιοποιούνται υποχρεωτικά τα στοιχεία των συνολικών ληξιπρόθεσμων οφειλών προς το Δημόσιο από κάθε αιτία, εφόσον η βασική ληξιπρόθεσμη οφειλή ανά φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα υπερβαίνει το ποσό των εκατόν πενήντα χιλιάδων (150.000) ευρώ και η καταβολή της καθυστερεί για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο του έτους κατά την ημερομηνία άντλησης των στοιχείων αυτών από τα πληροφοριακά συστήματα Φορολογίας (TAXIS) και Τελωνείων (ICIS). Στον ίδιο διαδικτυακό τόπο, με κοινή ανάρτηση ανά φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα, δημοσιοποιούνται υποχρεωτικά τα στοιχεία των συνολικών ληξιπρόθεσμων οφειλών από εισφορές κοινωνικής ασφάλισης προς τον Ε.Φ.Κ.Α., εφόσον η βασική ληξιπρόθεσμη οφειλή ανά φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα, προς τον Ε.Φ.Κ.Α., υπερβαίνει το ποσό των εκατόν πενήντα χιλιάδων (150.000) ευρώ και η καταβολή της καθυστερεί για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο του έτους κατά την ημερομηνία άντλησης των στοιχείων αυτών από το πληροφοριακό σύστημα (ΟΠΣ/ΙΚΑ-ΕΤΑΜ) του Κέντρου Είσπραξης Ασφαλιστικών Οφειλών (εφεξής Κ.Ε.Α.Ο.).

2. Οι οφειλές της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου προς το Δημόσιο ή τον Ε.Φ.Κ.Α. ανά φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα δημοσιοποιούνται λαμβανομένων υπόψη των απαιτήσεων του έναντι του Δημοσίου για τις οποίες έχει δημιουργηθεί και εκκαθαριστεί ατομικό φύλλο ή συγκεντρωτικό φύλλο έκπτωσης (Α.Φ.ΕΚ.) ή, αντίστοιχα, των εκκαθαρισμένων απαιτήσεων έναντι του Ε.Φ.Κ.Α..

Άρθρο 2

Διαδικασία δημοσιοποίησης δεδομένων

1. Τα στοιχεία των οφειλών που δημοσιοποιούνται περιλαμβάνονται σε δύο καταστάσεις εκ των οποίων η μία αφορά τα φυσικά πρόσωπα και η άλλη τα νομικά πρόσωπα και τις νομικές οντότητες. Οι καταστάσεις φέρουν τον τίτλο: «Δημοσιοποίηση ληξιπρόθεσμων οφειλών προς το Δημόσιο και τον Ε.Φ.Κ.Α. σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 1, 2 και 4 του άρθρου 9 του ν. 3943/2011 (ΦΕΚ Α' 66), όπως ισχύουν μετά την αντικατάστασή τους με τις διατάξεις του άρθρου 42 του ν. 4410/2016 (ΦΕΚ Α'147) με ημερομηνία άντλησης των στοιχείων των οφειλών την...» με την προσθήκη μετά τις λέξεις «ληξιπρόθεσμων οφειλών» των λέξεων «φυσικών προσώπων» ή «νομικών προσώπων και οντοτήτων» κατά περίπτωση. Μετά τον τίτλο ακολουθεί η κοινή ημερομηνία άντλησης των στοιχείων των οφειλών.

2. Για τα φυσικά πρόσωπα δημοσιοποιούνται τα εξής στοιχεία: Αριθμός Φορολογικού Μητρώου, επώνυμο, όνομα, όνομα πατέρα, βασική οφειλή και συνεισπραττόμενα προς Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες/Ελεγκτικά Κέντρα, Τελωνεία, Ε.Φ.Κ.Α., μερικό σύνολο οφειλής για κάθε ομάδα υπηρεσιών και φορέων και παρατηρήσεις.

3. Για τα νομικά πρόσωπα και τις νομικές οντότητες δημοσιοποιούνται τα εξής στοιχεία: Αριθμός Φορολογικού Μητρώου, επωνυμία, διεύθυνση έδρας, βασική οφειλή και συνεισπραττόμενα προς Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες/Ελεγκτικά Κέντρα, Τελωνεία, Ε.Φ.Κ.Α., μερικό σύνολο οφειλής για κάθε ομάδα υπηρεσιών και φορέων και παρατηρήσεις.

4. Για το σκοπό της παρούσας απόφασης ως συνεισπραττόμενα νοούνται οι τόκοι, τα πρόστιμα, οι προσαυξήσεις εκπρόθεσμης καταβολής και οι λοιπές επιβαρύνσεις όπως υπολογίζονται κατά την ημερομηνία άντλησης των στοιχείων επί της βασικής ληξιπρόθεσμης οφειλής, η καταβολή της οποίας καθυστερεί για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο του έτους κατά την ημερομηνία αυτή.

5. Εάν συντρέχει περίπτωση δημοσιοποίησης οφειλών μόνο προς το Δημόσιο ή μόνο προς τον Ε.Φ.Κ.Α. τότε στα πεδία των γραμμών της κατάστασης όπου αναγράφονται οι οφειλές προς τις υπηρεσίες ή τους φορείς για τους οποίους δεν υπάρχει υποχρέωση δημοσιοποίησης τίθεται η ένδειξη «-» (παύλα).

6. Η άντληση των στοιχείων των δημοσιοποιούμενων οφειλών από τα πληροφοριακά συστήματα της Φορολογικής Διοίκησης και του Κ.Ε.Α.Ο. καθώς και η αποστολή των τελευταίων, με ηλεκτρονικά ή μη μέσα, στη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών, από το Κ.Ε.Α.Ο. διενεργούνται σε ημερομηνίες που ορίζονται από το Γενικό Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών κατόπιν εισήγησης της Διεύθυνσης Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης της Γ.Γ.Δ.Ε.. Ο Συντονιστής του Κ.Ε.Α.Ο. και η Διοίκηση του Ε.Φ.Κ.Α. είναι υπεύθυνοι για την άμεση ικανοποίηση του αιτήματος του προηγούμενου εδαφίου και την τήρηση των σχετικών προθεσμιών. Ο Συντονιστής του Κ.Ε.Α.Ο. είναι υπεύθυνος για την άντληση των στοιχείων των οφειλών του Ε.Φ.Κ.Α. από το πληροφοριακό σύστημα του Κ.Ε.Α.Ο. και για την αποστολή αυτών στη Διεύθυνση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης της Γ.Γ.Δ.Ε. Ο Προϊστάμενος της Διεύθυνσης Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης της Γ.Γ.Δ.Ε. είναι υπεύθυνος για την άντληση των στοιχείων οφειλών προς το Δημόσιο καθώς και την ανάρτηση των στοιχείων των οφειλών του άρθρου 2 στο διαδίκτυο.

7. Τα αρμόδια όργανα των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 7 είναι υπεύθυνα για την ορθότητα, πληρότητα και ακρίβεια των στοιχείων που καταχωρούνται στα πληροφοριακά συστήματα της Φορολογικής Διοίκησης και του Κ.Ε.Α.Ο., αντίστοιχα, και προβαίνουν, εφόσον απαιτείται, στην ενημέρωσή τους.

Άρθρο 3

Χρόνος ανάρτησης των δεδομένων στο διαδίκτυο

1. Οι καταστάσεις των δημοσιοποιούμενων οφειλών αναρτώνται κατά την πρώτη εφαρμογή της παρούσας στις ..... και αντικαθιστούν τις ήδη αναρτημένες, κατά τις διατάξεις των παραγράφων 1, 2 και 4 του άρθρου 9 του ν.3943/2011, όπως ίσχυε πριν την αντικατάστασή του με τις διατάξεις του άρθρου 42 του ν.4410/2016, καταστάσεις.

2. Οι καταστάσεις που έχουν δημοσιοποιηθεί επικαιροποιούνται ανά έτος μέχρι τη ..... ημέρα του ....μήνα μετά από νέα άντληση στοιχείων και αντικαθιστούν τις ήδη αναρτημένες καταστάσεις.

Άρθρο 4

Ενημέρωση και διαδικασία αποστολής ηλεκτρονικής ειδοποίησης

1. Η ενημέρωση των οφειλετών που εμπίπτουν στη ρύθμιση της παραγράφου 1 του άρθρου 9 του ν.3943/2011 διενεργείται με τη διαδικασία που προβλέπεται στις διατάξεις της παραγράφου 6 του άρθρου 11 του ν. 2472/1997 (ΦΕΚ Α' 50) τουλάχιστον οκτώ (8) ημέρες πριν από τη δημοσιοποίηση, από το Γενικό Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών.

2. Συγκεκριμένα, ο Προϊστάμενος της Διεύθυνσης Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης της Γ.Γ.Δ.Ε. αποστέλλει ηλεκτρονική ειδοποίηση στην τελευταία δηλωθείσα, στη Φορολογική Διοίκηση, διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου των οφειλετών που εμπίπτουν στη ρύθμιση της παραγράφου 1 του άρθρου 9 του ν.3943/2011, με την οποία καλούνται, τουλάχιστον οκτώ (8) ημέρες πριν από τη δημοσιοποίηση, να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις τους προς τη Φορολογική Διοίκηση και τον Ε.Φ.Κ.Α., κατά περίπτωση.

Άρθρο 5

Τεχνικές Προδιαγραφές και ασφάλεια της επεξεργασίας

1. Τα στοιχεία του άρθρου 2 δημοσιεύονται στο διαδικτυακό τόπο της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων, λαμβάνοντας υπόψη την υπ' αριθ. ΥΑΠ/Φ.40.4/1/989/10.4.2012 (ΦΕΚ Β' 1301) απόφαση του Υφυπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.

2. Η αποστολή των ηλεκτρονικών αρχείων από το Κ.Ε.Α.Ο. προς τη Διεύθυνση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης της Γ.Γ.Δ.Ε. με τα στοιχεία που δημοσιοποιούνται γίνεται μέσω ασφαλούς καναλιού επικοινωνίας και σε κρυπτογραφημένη μορφή. Τα σχετικά αρχεία φυλάσσονται στη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών τουλάχιστον για μια πενταετία.

Άρθρο 6

Προϋποθέσεις άρσης ή διόρθωσης ή εξαίρεσης από τη δημοσιοποίηση

1. Διόρθωση της δημοσιευμένης κατάστασης ή άρση της δημοσιοποίησης ή εξαίρεση οφειλών από τη δημοσιοποίηση διενεργείται μετά από έγγραφη αίτηση του οφειλέτη ή αυτεπαγγέλτως, εφόσον εξοφλήθηκε μερικώς ή ολικώς η οφειλή ή διαπιστώθηκε υπαγωγή στις εξαιρέσεις από τη δημοσιοποίηση σύμφωνα με το άρθρο 9 του ν.3943/2011 ή για άλλο νόμιμο λόγο. Ο Προϊστάμενος της Διεύθυνσης Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης της Γ.Γ.Δ.Ε. προβαίνει στις απαραίτητες ενέργειες για την άμεση διόρθωση της σχετικής κατάστασης ή την άρση της δημοσιοποίησης κατ' εντολή του αρμόδιου οργάνου των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 7. Στην περίπτωση που η άρση, η διόρθωση ή η εξαίρεση από τη δημοσιοποίηση εμπίπτει στην αρμοδιότητα οργάνου της παραγράφου 2 του άρθρου 7, η σχετική εντολή αποστέλλεται στον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης της Γ.Γ.Δ.Ε. μέσω του Κ.Ε.Α.Ο.

2. Εφόσον συντρέχει περίπτωση διόρθωσης δημοσιοποιημένης οφειλής ως προς το ποσό, τα αρμόδια όργανα αντλούν εκ νέου στοιχεία για το συγκεκριμένο οφειλέτη και η νέα ημερομηνία άντλησης αυτών αναγράφεται στο πεδίο των παρατηρήσεων που αφορά τον οφειλέτη.

Άρθρο 7

Αρμόδια όργανα

1. Αρμόδιος για τη διόρθωση ή την άρση της δημοσιοποίησης ή την εξαίρεση οφειλών προς το Δημόσιο από τη δημοσιοποίηση, την υπογραφή έκθεσης απόψεων της διοίκησης, την παράσταση ή την αποστολή απόψεων ενώπιον διοικητικών αρχών καθώς και την απάντηση επί σχετικών αιτήσεων ή αντιρρήσεων ορίζεται ο Προϊστάμενος της αρμόδιας για την επιδίωξη της είσπραξης της οφειλής προς το Δημόσιο Δημόσιας Οικονομικής Υπηρεσίας ή Ελεγκτικού Κέντρου ή Τελωνείου.

2. Αρμόδιος για τη διόρθωση ή την άρση της δημοσιοποίησης ή την εξαίρεση οφειλών προς τον Ε.Φ.Κ.Α. από τη δημοσιοποίηση, την υπογραφή έκθεσης απόψεων της διοίκησης, την παράσταση ή την αποστολή απόψεων ενώπιον διοικητικών αρχών καθώς και την απάντηση επί σχετικών αιτήσεων ή αντιρρήσεων ορίζεται ο Προϊστάμενος της αρμόδιας για την επιδίωξη της είσπραξης της οφειλής προς τον Ε.Φ.Κ.Α. Προϊστάμενος του Περιφερειακού Κ.Ε.Α.Ο. ή Υποκαταστήματος Ε.Φ.Κ.Α..

Άρθρο 8

Έναρξη ισχύος – Μεταβατικές Διατάξεις

1. Για τις καταστάσεις δημοσιοποιούμενων οφειλών που είναι αναρτημένες κατά την έναρξη ισχύος της παρούσας απόφασης εξακολουθούν να ισχύουν οι διατάξεις της υπ' αριθ. ΠΟΛ.1185/2011, όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αριθ. ΠΟΛ.1271/2015 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών.

2. Η παρούσα απόφαση ισχύει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

3. Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως».

10. Οι ρυθμίσεις της υποπαραγράφου 2.3 της παραγράφου Γ του άρθρου 3 του Ν. 4336/2015 (ΦΕΚ Α' 94) «Συνταξιοδοτικές διατάξεις – Κύρωση του Σχεδίου Σύμβασης Οικονομικής Ενίσχυσης από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας και ρυθμίσεις για την υλοποίηση της Συμφωνίας Χρηματοδότησης, με τις οποίες η δημοσιοποίηση των οφειλών φυσικών προσώπων προς τους φορείς κοινωνικής ασφάλισης θεσπίζεται ως υποχρέωση, ορίζουν, μεταξύ άλλων, ότι: «2.3. Μεταρρυθμίσεις της φορολογικής διοίκησης (...) Οι αρχές δεσμεύονται να λάβουν άμεσα μέτρα επιβολής όσον αφορά τους οφειλέτες που δεν καταβάλλουν εγκαίρως τις δόσεις τους ή τις τρέχουσες υποχρεώσεις τους. Οι αρχές δεν θα θεσπίσουν νέες ρυθμίσεις δόσεων ή άλλες ρυθμίσεις αμνηστίας ή διακανονισμού, ούτε θα τροποποιήσουν τις ισχύουσες ρυθμίσεις, π.χ. παρατείνοντας προθεσμίες. Επιπλέον, οι αρχές, χρησιμοποιώντας τεχνική βοήθεια:

i. θα ενισχύσουν τη συμμόρφωση. Έως τον Οκτώβριο του 2015, η κυβέρνηση: (...) γ) θα δημοσιοποιήσει τον κατάλογο των οφειλετών για οφειλές από φόρους και εισφορές κοινωνικής ασφάλισης που εκκρεμούν για περισσότερο από τρεις μήνες.

ii. θα καταπολεμήσουν τη φοροδιαφυγή. (...)

iii. θα θέσουν σε μεγαλύτερη προτεραιότητα τα μέτρα για εισπράξιμους φόρους. (...)

iv. θα βελτιώσουν τα εργαλεία είσπραξης φορολογικών οφειλών. Για τη βελτίωση της είσπραξης των φορολογικών οφειλών, έως τον Οκτώβριο του 2015, οι αρχές (βασικό παραδοτέο): (...) ε) θα θεσπίσουν νομοθεσία για να απομονώσουν τις μη εισπράξιμες οφειλές από εισφορές κοινωνικής ασφάλισης και στ) θα βελτιώσουν τους κανόνες περί διαγραφής μη εισπράξιμων οφειλών από εισφορές κοινωνικής ασφάλισης, και ζ) θα

επιβάλλουν, εφόσον είναι νομίμως δυνατόν, την προκαταβολική είσπραξη σε περιπτώσεις φορολογικών διαφορών.

v. για τη βελτίωση της είσπραξης των οφειλών από εισφορές κοινωνικής ασφάλισης, έως τον Σεπτέμβριο του 2015, οι αρχές: α) θα παράσχουν στο ΚΕΑΟ πρόσβαση στο έμμεσο μητρώο τραπεζικών λογαριασμών και σε στοιχεία της φορολογικής διοίκησης β) θα δημιουργήσουν ενιαία βάση δεδομένων για τις οφειλές από εισφορές κοινωνικής ασφάλισης, η οποία θα καλύπτει όλα τα ταμεία κοινωνικής ασφάλισης. Έως τα τέλη του Δεκεμβρίου 2016, οι αρχές θα υλοποιήσουν ένα κεντρικό μητρώο ασφαλισμένων, σε συντονισμό με την ενοποίηση των συνταξιοδοτικών ταμείων, και θα ολοκληρώσουν την ενσωμάτωση της είσπραξης εισφορών κοινωνικής ασφάλισης στην φορολογική διοίκηση έως τα τέλη του 2017.

vi. θα ενισχύσουν τα έσοδα από τον ΦΠΑ. (...)

vii. θα ενισχύσουν την ικανότητα της διοίκησης. Έως τον Οκτώβριο του 2015, οι αρχές θα εξασφαλίσουν την πλήρη στελέχωση του ΚΕΑΟ, θα ισχυροποιήσουν την ελεγκτική ικανότητα του ΙΚΑ και θα ενισχύσουν τη Μονάδα Μεγάλων Οφειλετών, για να βελτιώσουν την ικανότητά του επί θεμάτων που αφορούν την εκκαθάριση και την είσπραξη φόρων, καθώς και - με ιδιαίτερα ικανούς νομικούς συμβούλους, υποστηριζόμενους από διεθνή ανεξάρτητη εταιρεία εμπειρογνομόνων - για την εκτίμηση της βιωσιμότητας των οφειλετών. Έως τον Δεκέμβριο του 2015, η ΜΜΟ θα κατηγοριοποιήσει τους εμπορικούς οφειλέτες με μεγάλη οφειλή προς το δημόσιο ανάλογα με τη βιωσιμότητά τους.

viii. θα ενισχύσουν την ανεξαρτησία της φορολογικής διοίκησης. Έως τον Οκτώβριο του 2015, οι αρχές θα θεσπίσουν νομοθεσία (βασικό παραδοτέο) για την ίδρυση αυτόνομου φορέα εσόδων, με την οποία θα προσδιορίζονται: α) η νομική μορφή, η οργάνωση, το καθεστώς και το πεδίο άσκησης των αρμοδιοτήτων του φορέα β) οι εξουσίες και οι λειτουργίες του Διευθύνοντος Συμβούλου και του ανεξάρτητου Διοικητικού Συμβουλίου γ) η σχέση με το Υπουργείο Οικονομικών και άλλους κυβερνητικούς φορείς δ) η ευελιξία όσον αφορά τους ανθρώπινους πόρους του φορέα και η σχέση του με τη δημόσια διοίκηση ε) η αυτονομία του προϋπολογισμού του, με τη δική του Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών (ΓΔΟΥ) και νέο τρόπο χρηματοδότησης για την εναρμόνιση των κινήτρων με την είσπραξη των εσόδων και για τη διασφάλιση της προβλεψιμότητας και της ευελιξίας του

προϋπολογισμού στ) η υποβολή εκθέσεων στην κυβέρνηση και το κοινοβούλιο. Έως τον Δεκέμβριο του 2015, (βασικό παραδοτέο) οι αρχές θα διορίσουν το Διοικητικό Συμβούλιο και θα θεσπίσουν κατά προτεραιότητα δευτερογενή νομοθεσία δυνάμει του νόμου (βασικοί ανθρωπίνοι πόροι, προϋπολογισμός) περί του αυτόνομου φορέα διαχείρισης των εσόδων, ώστε να καταστεί πλήρως λειτουργικός έως τον Ιούνιο του 2016.

Οι αρχές θα συνεχίσουν να βελτιώνουν τις λειτουργίες, όπως μετρώνται με βασικούς δείκτες επιδόσεων. Μεσοπρόθεσμα, οι αρχές θα συνεχίσουν με μεταρρυθμίσεις για τη βελτίωση της φορολογικής διοίκησης, οι οποίες πρέπει να συμφωνηθούν με τους θεσμούς, λαμβανομένων υπόψη συστάσεων από τις εκθέσεις τεχνικής βοήθειας που εκπονούνται από την Επιτροπή / το ΔΝΤ».

11. Οι διατάξεις του άρθρου 101 του Ν. 4172/2013 για το Κέντρο Είσπραξης Ασφαλιστικών Οφειλών (ΚΕΑΟ) ορίζουν, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

«Άρθρο 101 Κέντρο Είσπραξης Ασφαλιστικών Οφειλών (Κ.Ε.Α.Ο.)

1. Στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ ιδρύεται Κέντρο Είσπραξης Ασφαλιστικών Οφειλών (Κ.Ε.Α.Ο) με οικονομική και λογιστική αυτοτέλεια.

2. Το Κ.Ε.Α.Ο. έχει ως σκοπό: α) την είσπραξη των ληξιπρόθεσμων ασφαλιστικών οφειλών των Οργανισμών Κοινωνικής Ασφάλισης αρμοδιότητας Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, β) τη δημιουργία ηλεκτρονικής βάσης δεδομένων των οφειλετών των Ασφαλιστικών Οργανισμών (μητρώο οφειλετών), τον προσδιορισμό του ύψους των οφειλόμενων ποσών την αιτία και τη χρονική περίοδο που ανάγονται, την τήρηση στατιστικών στοιχείων και αναλύσεων, γ) τη μελέτη, επεξεργασία και υποβολή προτάσεων για νομοθετικές ρυθμίσεις στο αρμόδιο καθ' ύλην Υπουργείο, δ) το σχεδιασμό και την εκτέλεση δράσεων για την επίτευξη του σκοπού του Κ.Ε.Α.Ο.

3. Για τις ανάγκες του παρόντος νοούνται:

Τρέχουσες ασφαλιστικές εισφορές, οι καταβλητέες εισφορές έως την καταληκτική ημερομηνία εμπροθέσμου καταβολής τους.

Καθυστερούμενες, οι ασφαλιστικές εισφορές από την επόμενη ημέρα λήξης της εμπροθέσμου καταβολής τους.

Ληξιπρόθεσμες, οι καθυστερούμενες ασφαλιστικές εισφορές από τη σύνταξη της πράξης βεβαίωσης της οφειλής.

Βεβαίωση οφειλής, η ειδική διοικητική πράξη καταγραφής οφειλών. Η πράξη βεβαίωσης οφειλής συντάσσεται τον επόμενο μήνα λήξης της εμπροθέσμου καταβολής των ασφαλιστικών οφειλών και σε κάθε περίπτωση μέχρι έξι (6) μήνες από την ημέρα που οι ασφαλιστικές οφειλές κατέστησαν καθυστερούμενες.

Τίτλο εκτελεστό αναγκαστικής είσπραξης οφειλών σύμφωνα με το ν.δ.356/1974 Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ΚΕΔΕ), ως ισχύει, αποτελεί η πράξη βεβαίωσης οφειλής μετά την απόδοση μοναδικού αριθμού και την ταυτόχρονη ηλεκτρονική εγγραφή της στο ειδικό ηλεκτρονικό μητρώο εσόδων του Κ.Ε.Α.Ο.

4. Στη βάση δεδομένων του Κ.Ε.Α.Ο. διαβιβάζεται αυτοματοποιημένα η πράξη βεβαίωσης οφειλής εντός μηνός από τη σύνταξη της και της αποδίδεται μοναδικός αριθμός. Μετά το διαχωρισμό των οφειλών σε άμεσα εισπραξιμες και επισφαλείς: α) ενημερώνεται ο οφειλέτης με κάθε πρόσφορο μέσο για την οφειλή του και την έναρξη διαδικασιών αναγκαστικής εκτέλεσης, β) εντός μηνός από την έκδοση του εκτελεστού τίτλου αποστέλλεται ατομική ειδοποίηση και τάσσεται προθεσμία είκοσι (20) ημερών εντός της οποίας καλείται ο οφειλέτης να εξοφλήσει, γ) μετά την εκπνοή της ως άνω προθεσμίας ο εκτελεστός τίτλος διαβιβάζεται στα κατά τόπο αρμόδια όργανα για εκτέλεση σύμφωνα με τον ΚΕΔΕ, ως ισχύει, δ) μετά τη διαβίβαση στο Κ.Ε.Α.Ο. των ληξιπροθέσμων οφειλών κάθε είδους διοικητική ή δικαστική αμφισβήτηση που ασκείται ενώπιον των οικείων Ασφαλιστικών Οργανισμών ή Δικαστηρίων δεν έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα, ε) σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας είσπραξης των ληξιπρόθεσμων ασφαλιστικών οφειλών, ο οφειλέτης μπορεί με αίτηση του να υπαχθεί στις διατάξεις της υποπαραγράφου ΙΑ.1 ή της υποπαραγράφου ΙΑ.2 της παραγράφου ΙΑ, του άρθρου πρώτου του ν. 4152/2013 (Α` 107), στ) τα έσοδα αποδίδονται άμεσα στους οικείους Οργανισμούς μέσω της εταιρείας Διατραπεζικά Συστήματα Α.Ε. (ΔΙΑΣ Α.Ε.).

5. Το Κ.Ε.Α.Ο. εποπτεύεται από τον Διοικητή του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ ή από Υποδιοικητή του Ιδρύματος μετά από εκχώρηση της αρμοδιότητας αυτής. (...)

9. α) Στο Κ.Ε.Α.Ο. διαβιβάζονται από 1.7.2013 οι ληξιπρόθεσμες οφειλές του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και του ΟΑΕΕ και από 1.1.2014 του ΟΓΑ και του ΕΤΑΑ. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, μετά από γνώμη των οικείων οργανισμών εντάσσονται σταδιακά και λοιποί οργανισμοί, στους οποίους, μετά την ένταξη, εφαρμόζονται οι διατάξεις του παρόντος.

β) Στο Κ.Ε.Α.Ο. διαβιβάζονται: ι) οι ληξιπρόθεσμες οφειλές άνω των πέντε χιλιάδων (5.000,00) ευρώ συνολικής οφειλής, ιι) οι οφειλές που κατέστησαν απαιτητές λόγω μη τήρησης των προηγούμενων ρυθμίσεων τμηματικής καταβολής.

10. Με αποφάσεις του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας μετά γνώμη των οικείων Οργανισμών ρυθμίζονται: το περιεχόμενο (τα στοιχεία) της βεβαίωσης οφειλής (όπως: ΑΜΚΑ, ΑΦΜ, η αιτία και το ύψος της οφειλής, ο χρόνος στον οποίο ανάγεται), ο τρόπος και η διαδικασία επίδοσης στους οφειλέτες, η διαδικασία είσπραξης και ηλεκτρονικής διαχείρισης του Κ.Ε.Α.Ο., τα κριτήρια και στοιχεία δεικτών απόδοσης, τα κριτήρια για το διαχωρισμό άμεσων εισπράξιμων και επισφαλών οφειλών, ο τρόπος και η διαδικασία διασταύρωσης στοιχείων με τη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων, ο χρόνος, ο τρόπος και η διαδικασία απόδοσης των εισπράξεων στους οικείους ασφαλιστικούς Οργανισμούς, η αναδιάρθρωση ή κατάργηση υφιστάμενων οργανικών μονάδων ή αρμοδιοτήτων των οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης που emπίπτουν στους σκοπούς του Κ.Ε.Α.Ο. και η μεταφορά στο Κ.Ε.Α.Ο. των αρμοδιοτήτων αυτών, καθώς και η μεταβολή του ύψους του ποσού των ληξιπρόθεσμων οφειλών που μεταβιβάζονται στο Κ.Ε.Α.Ο. προς είσπραξη. Με όμοια απόφαση καθορίζεται η οργανωτική διάρθρωση και οι αρμοδιότητες των επιμέρους τμημάτων του Κ.Ε.Α.Ο., τα καθήκοντα του Συντονιστή, τα προσόντα των διοριζομένων, ο αριθμός των υπαλλήλων που απαιτείται για τη στελέχωση του ανά κατηγορία και κλάδο, ο κανονισμός οικονομικής οργάνωσης και λειτουργίας του καθώς και κάθε αναγκαίο θέμα για την υλοποίηση του παρόντος. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας καθορίζεται ο χρόνος, ο τρόπος και η διαδικασία της έκτακτης χρηματοδότησης του Κ.Ε.Α.Ο. Με απόφαση του Διοικητή του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ μπορεί να συνάπτονται συμβάσεις με εξωτερικούς συνεργάτες φυσικά ή νομικά πρόσωπα.

11. α) Η άσκηση διοικητικών προσφυγών ή ενδίκων βοηθημάτων κατά την ισχύουσα διαδικασία στους οικείους ασφαλιστικούς οργανισμούς για την αμφισβήτηση των καθυστερούμενων ασφαλιστικών οφειλών δεν έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα.

β) Σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας είσπραξης των καθυστερούμενων ασφαλιστικών οφειλών από τους οικείους ασφαλιστικούς οργανισμούς ο οφειλέτης με αίτηση

του μπορεί να υπαχθεί στις διατάξεις της υποπαραγράφου ΙΑ.1 ή της υποπαραγράφου ΙΑ.2, της παραγράφου ΙΑ του άρθρου πρώτου του ν. 4152/2013 (Α` 107), όπως ισχύει.

γ) Οι ληξιπρόθεσμες οφειλές που διαβιβάζονται στο Κ.Ε.Α.Ο. εξακολουθούν να επιβαρύνονται με τις κάθε είδους προσαυξήσεις, πρόσθετα τέλη και λοιπές επιβαρύνσεις που προβλέπονται από το άρθρο 27 παρ. 1 του α.ν. 1846/1951, όπως ισχύει, για τις καθυστερούμενες οφειλές μέχρι 31.12.2012, και με την επιβάρυνση που προβλέπεται από το άρθρο πρώτο, παράγραφος ΙΑ, υποπαραγράφοι ΙΑ.1 και ΙΑ.2, περίπτωση 11 του ν. 4152/2013, όπως αυτή αντικαταστάθηκε με την παρ. 4 του άρθρου δεύτερου του ν. 4158/2013, για τις καθυστερούμενες οφειλές από 1.1.2013.

δ) Η διοικητική εκτέλεση που ήδη έχει αρχίσει στα οικεία ταμεία πριν την έναρξη λειτουργίας του Κ.Ε.Α.Ο. συνεχίζεται από το Κ.Ε.Α.Ο.. (...)

12. Κάθε διάταξη αντίθετη με τις διατάξεις του παρόντος καταργείται από της έναρξης κάθε οργανισμού στη διαδικασία είσπραξης μέσω του Κ.Ε.Α.Ο.. Οι διατάξεις των οικείων ασφαλιστικών οργανισμών διατηρούνται για οφειλές κάτω των 5.000 ευρώ συνολικής οφειλής».

12. Οι διατάξεις του Ν. 4387/2016 για το *Ενιαίο Σύστημα Κοινωνικής Ασφάλειας, τη Μεταρρύθμιση ασφαλιστικού - συνταξιοδοτικού συστήματος κλπ.* (ΦΕΚ Α', 85, 12/05/2016) ορίζουν, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα: **«Άρθρο 1 Θεμελιώδεις αρχές του Ενιαίου Συστήματος Κοινωνικής Ασφάλειας.** 1. Οι κοινωνικές παροχές της Πολιτείας χορηγούνται στο πλαίσιο Ενιαίου Συστήματος Κοινωνικής Ασφάλειας, με σκοπό την εξασφάλιση αξιοπρεπούς διαβίωσης και κοινωνικής προστασίας, με όρους ισότητας, κοινωνικής δικαιοσύνης, αναδιανομής και αλληλεγγύης των γενεών. Το Ενιαίο Σύστημα Κοινωνικής Ασφάλειας περιλαμβάνει το Εθνικό Σύστημα Υγείας για τις παροχές υγείας, το Εθνικό Σύστημα Κοινωνικής Αλληλεγγύης για τις προνοιακές παροχές και το Εθνικό Σύστημα Κοινωνικής Ασφάλισης για τις ασφαλιστικές παροχές, όπως ρυθμίζεται από το νόμο αυτόν. 2. Η κοινωνική ασφάλιση, η υγεία και η κοινωνική πρόνοια αποτελούν δικαίωμα όλων των Ελλήνων Πολιτών και όσων διαμένουν μόνιμα και νόμιμα στην Ελλάδα. Το Κράτος έχει υποχρέωση για την εξασφάλιση της βιωσιμότητας του Ενιαίου Συστήματος Κοινωνικής Ασφάλειας και για την απονομή των σχετικών παροχών σε όλους όσοι πληρούν τις νόμιμες προϋποθέσεις. 3. Το Εθνικό Σύστημα Κοινωνικής Ασφάλισης λειτουργεί με ενιαίους κανόνες

για όλους τους ασφαλισμένους του Ε.Φ.Κ.Α.. (...) **Άρθρο 51 Ενιαίος Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης -Σύσταση – Σκοπός.** 1. Συνιστάται Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) με την επωνυμία «Ενιαίος Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης», αποκαλούμενο στο εξής «Ε.Φ.Κ.Α.», το οποίο τελεί υπό την εποπτεία του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και έχει την έδρα του στην Αθήνα.

Από 1.1.2017, οπότε και αρχίζει η λειτουργία του ως φορέα κύριας κοινωνικής ασφάλισης, εντάσσονται στον Ε.Φ.Κ.Α. αυτοδίκαια οι υφιστάμενοι φορείς κύριας κοινωνικής ασφάλισης, σύμφωνα με τα άρθρα 53 επ. και ο Ε.Φ.Κ.Α. καθίσταται οινονεί καθολικός διάδοχος αυτών. Το Ν.Α.Τ. και ο Ο.Γ.Α. εξακολουθούν, και μετά την κατά τα ως άνω ένταξή τους, να διατηρούν αυτοτελή νομική προσωπικότητα για την άσκηση των μη ασφαλιστικών τους αρμοδιοτήτων. Ειδικά ως προς το Δημόσιο, περιέρχονται στον Ε.Φ.Κ.Α. οι εν γένει αρμοδιότητες που αφορούν στις συντάξεις του Δημοσίου, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 53, με την επιφύλαξη των οριζόμενων στην παράγραφο 3 του άρθρου 4 του παρόντος.

2. Σκοπός του Ε.Φ.Κ.Α. είναι η κάλυψη των υπακτέων στην ασφάλιση του Ε.Φ.Κ.Α. προσώπων για τους ασφαλιστικούς κινδύνους που προβλέπονται από την οικεία νομοθεσία με την προβλεπόμενη στο νόμο αυτόν χορήγηση:

α. μηνιαίας κύριας σύνταξης, λόγω γήρατος, αναπηρίας και θανάτου στους ασφαλισμένους ή/και στα μέλη της οικογενείας τους,

β. η χορήγηση προσυνταξιοδοτικών και άλλων παροχών στους συνταξιούχους και στους μέχρι τις 31.12.1992 ασφαλισμένους του Ενιαίου Ταμείου Ασφάλισης Τραπεζοϋπαλλήλων (ΕΤΑΤ), οι οποίοι, έως την έναρξη ισχύος του παρόντος, έχουν θεμελιώσει δικαίωμα λήψης της παροχής, καθώς και στους συνταξιούχους προσυνταξιοδοτικού καθεστώτος του ΕΤΕΑ (τ. ΕΤΕΑΜ) σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 26 του Ν. 3455/2006 (Α'84),

γ. παροχών ασθένειας σε χρήμα, δ. ειδικών προνοιακών επιδομάτων και ε. κάθε άλλης παροχής σε χρήμα ή υπηρεσιών, για τις οποίες καθίσταται αρμόδιος ο Ε.Φ.Κ.Α..(...)

Άρθρο 54 Κ.Ε.Α.Ο. 1. Από 1.1.2017 στον Ε.Φ.Κ.Α. μεταφέρεται και υπάγεται το Κέντρο Είσπραξης Ασφαλιστικών Οφειλών (Κ.Ε.Α.Ο.) με οικονομική και λογιστική αυτοτέλεια και με την ίδια οργανωτική δομή και προσωπικό. Το Κ.Ε.Α.Ο. εποπτεύεται από το Διοικητή του Ε.Φ.Κ.Α. ή από Υποδιοικητή του μετά από εκχώρηση της αρμοδιότητας αυτής.

2. Το Κ.Ε.Α.Ο. εξακολουθεί να ασκεί τις αρμοδιότητές που προβλέπονται από τη νομοθεσία που το διέπει και λειτουργεί, σύμφωνα με αυτή.

3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης που θα εκδοθεί μέχρι 31.7.2016 καθορίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την ενοποίηση της είσπραξης ασφαλιστικών εισφορών και φορολογικών οφειλών».

13. Οι διατάξεις του Ν. 4389/2016 (ΦΕΚ Α΄, 94, 27/05/2016) σχετικά με τη σύσταση, τους σκοπούς, τις αρμοδιότητες και τη λειτουργία της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ) ορίζουν, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα: **«Άρθρο 1 Σύσταση της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων – Σκοπός.** 1. Συνιστάται Ανεξάρτητη Διοικητική Αρχή χωρίς νομική προσωπικότητα με την επωνυμία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.) (στο εξής η «Αρχή»), με σκοπό τον προσδιορισμό, τη βεβαίωση και την είσπραξη των φορολογικών, τελωνειακών και λοιπών δημοσίων εσόδων, που άπτονται του πεδίου των αρμοδιοτήτων της. 2. Η Αρχή απολαύει λειτουργικής ανεξαρτησίας, διοικητικής και οικονομικής αυτοτέλειας και δεν υπόκειται σε έλεγχο ή εποπτεία από κυβερνητικά όργανα, κρατικούς φορείς ή άλλες διοικητικές αρχές. Η Αρχή υπόκειται σε κοινοβουλευτικό έλεγχο, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Κανονισμό της Βουλής και τη διαδικασία του άρθρου 4 του παρόντος νόμου. 3. Η έδρα της Αρχής είναι στην Αθήνα. Ειδικές Αποκεντρωμένες και Περιφερειακές Υπηρεσίες της Αρχής μπορεί να συστήνονται και να λειτουργούν και εκτός της έδρας αυτής. 4. Από την έναρξη λειτουργίας της Αρχής καταργείται η Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών, καθώς και η θέση του Γενικού Γραμματέα που προΐσταται αυτής. **Άρθρο 2 Αρμοδιότητες της Αρχής** 1. Η Αρχή ασκεί όλες τις αρμοδιότητες της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων (Γ.Γ.Δ.Ε.) του Υπουργείου Οικονομικών, που προβλέπονται, κατά την ημερομηνία έναρξης λειτουργίας της, στις διατάξεις της Υποπαραγράφου Ε2 της παραγράφου Ε' του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 (Α' 222), σε οποιαδήποτε άλλη διάταξη της κείμενης νομοθεσίας, συμπεριλαμβανομένων και των κανονιστικών πράξεων του Υπουργού Οικονομικών, του Αναπληρωτή Υπουργού και του Υφυπουργού Οικονομικών, καθώς και τις αρμοδιότητες που της ανατίθενται με τον παρόντα νόμο και με οποιαδήποτε άλλη γενική ή ειδική διάταξη. 2. Η Αρχή έχει, ιδίως, τις ακόλουθες αρμοδιότητες: α) τον προσδιορισμό, τη βεβαίωση και την είσπραξη των φορολογικών και

τελωνειακών εσόδων, καθώς και την είσπραξη λοιπών δημοσίων εσόδων, β) την παρακολούθηση και τον έλεγχο της πορείας της βεβαίωσης και της είσπραξης των δημοσίων εσόδων και της εφαρμογής της κείμενης νομοθεσίας για την είσπραξη δημοσίων εσόδων, γ) τη λήψη και την εφαρμογή των αναγκαίων μέτρων για την αποτελεσματική και αποδοτική λειτουργία των φορολογικών, τελωνειακών και λοιπών υπηρεσιών της, στους τομείς της καταπολέμησης της φοροδιαφυγής, του λαθρεμπορίου, της φορολογικής απάτης και της παραοικονομίας, της εφαρμογής των διατάξεων της φορολογικής και τελωνειακής νομοθεσίας, της βεβαίωσης και είσπραξης και της βελτίωσης της εισπραξιμότητας των δημοσίων εσόδων, δ) την έκδοση κανονιστικών αποφάσεων, εγκυκλίων, οδηγιών και λοιπών διοικητικών εγγράφων που αφορούν εν γένει στην ερμηνεία και στην εφαρμογή των διατάξεων της φορολογικής, τελωνειακής και λοιπής νομοθεσίας που σχετίζεται με τους τομείς αρμοδιότητάς της, ε) την έκδοση κανονιστικών αποφάσεων, εγκυκλίων, οδηγιών, ατομικών διοικητικών πράξεων και λοιπών διοικητικών εγγράφων που αφορούν σε θέματα οργάνωσης υπηρεσιών και διαχείρισης των πάσης φύσεως πόρων της, (...) κβ) κάθε άλλη ενέργεια που είναι απαραίτητη στο πλαίσιο άσκησης των αρμοδιοτήτων της. (...) **Άρθρο 3 Λειτουργική ανεξαρτησία.** Ο Πρόεδρος, τα μέλη του Συμβουλίου Διοίκησης, ο Εμπειρογνώμονας και ο Διοικητής κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους, δεσμεύονται μόνο από το νόμο και τη συνείδησή τους και δεν υπόκεινται σε ιεραρχικό έλεγχο ούτε σε διοικητική εποπτεία από κυβερνητικά όργανα ή άλλες διοικητικές αρχές ή άλλον δημόσιο ή ιδιωτικό οργανισμό. Ο Πρόεδρος, τα μέλη του Συμβουλίου Διοίκησης, ο Εμπειρογνώμονας και ο Διοικητής απολαμβάνουν προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας».

14. Σύμφωνα με τα οριζόμενα στις προαναφερόμενες διατάξεις του άρθρου 19 παρ. 1 στοιχ. (θ') και (ιγ') του Ν. 2472/1997, η Αρχή έχει αρμοδιότητα να γνωμοδοτήσει στο ερώτημα των Υπουργείων Οικονομικών και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης σχετικά με το εάν προσκρούει καθ' οιονδήποτε τρόπο στην ισχύουσα νομοθεσία περί προστασίας του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα η δημοσιοποίηση από την ΑΑΔΕ, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, μετά από τη σύσταση και τη θέση της σε λειτουργία, των οφειλετών ληξιπρόθεσμων οφειλών προς τον ΕΦΚΑ, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις προαναφερόμενες διατάξεις του άρθρου 9 του Ν. 3943/2011 και του ως άνω σχεδίου Υπουργικής Απόφασης των

Υπουργείων Οικονομικών και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, που υποβλήθηκε στην Αρχή.

15. Ειδικότερα, η Αρχή έχει αρμοδιότητα να γνωμοδοτήσει σχετικά με τα υπό κρίση ζητήματα, καθόσον: (1) οι πληροφορίες, που περιέχονται στους καταλόγους οφειλετών ληξιπρόθεσμων οφειλών προς τον ΕΦΚΑ, συνιστούν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα των υποκειμένων τους, εφόσον αφορούν φυσικά πρόσωπα. Αντίθετα, τα φορολογικά δεδομένα, που αναφέρονται σε νομικά πρόσωπα, δεν συνιστούν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, όπως ρητά προκύπτει από τις διατάξεις των άρθρων 1 και 2 στοιχ. (γ') του Ν. 2472/1997 (Βλ. σχετικά και τη Γνωμοδότηση της Αρχής 1/2011, σκέψη υπ' αρ. 9, και και τη Γνωμοδότηση της Αρχής 4/2011, σκέψη υπ' αρ. 10). (2) τα προαναφερόμενα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα υφίστανται περισσότερες διαδοχικές και διακριτές επεξεργασίες (συλλογή, καταχώριση, οργάνωση, διατήρηση ή αποθήκευση, τροποποίηση, εξαγωγή, χρήση, διαβίβαση, συσχέτιση ή συνδυασμό, διασύνδεση, δέσμευση, διαγραφή, καταστροφή), σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διάταξη του άρθρου 2 στοιχ. (δ') του Ν. 2472/1997, (3) οι εν λόγω επεξεργασίες είναι τουλάχιστον εν μέρει αυτοματοποιημένες, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 3 παρ. 1 του Ν. 2472/1997, και (4) τα προαναφερόμενα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα τηρούνται σε αρχεία, τα οποία είναι όντως διαρθρωμένα, υπό την έννοια των διατάξεων των άρθρων 2 στοιχ. (ε') και 3 παρ. 1 του Ν. 2472/1997, καθόσον είναι προσιτά στους αρμόδιους υπαλλήλους του ΚΕΑΟ και της ΑΑΔΕ, ως υπευθύνου επεξεργασίας, με κριτήρια, τουλάχιστον, το ονοματεπώνυμο και το ΑΦΜ του φορολογουμένου.

16. Όπως προκύπτει από τον τίτλο και τις διατάξεις του Κεφαλαίου Α' του Ν. 3943/2011, ο πρωταρχικός σκοπός των ρυθμίσεων αυτών συνίσταται στην ανάγκη καταπολέμησης της φοροδιαφυγής. Ειδικότερα, στην αιτιολογική έκθεση του Ν. 3943/2011 αναφέρονται σχετικά με τις ρυθμίσεις του άρθρου 9, μεταξύ άλλων, και τα εξής (σελ. 7): «Με την παρ. 1 θεσπίζεται για πρώτη φορά για λόγους πληροφόρησης και ενημέρωσης των πολιτών, φορολογικής δικαιοσύνης έναντι των συνεπών φορολογουμένων, αλλά και για λόγους φορολογικής συμμόρφωσης, η υποχρέωση της φορολογικής διοίκησης να δημοσιοποιεί σε διαδικτυακό τόπο του Υπουργείου Οικονομικών τα στοιχεία των συνολικών ληξιπρόθεσμων οφειλών προς το Δημόσιο, όταν αυτές υπερβαίνουν το ποσό των

150.000 ευρώ και υπό την προϋπόθεση ότι η καταβολή τους καθυστερεί για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο του έτους». Εξάλλου, μετά από τροποποίηση των διατάξεων του άρθρου 9 του Ν. 3943/2011 από εκείνες του άρθρου 42 του Ν. 4410/2016, σαφώς προκύπτει από τη σχετική αιτιολογική έκθεση ότι «το μέτρο της δημοσιοποίησης των ληξιπρόθεσμων οφειλών προς το Δημόσιο και τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης αποβλέπει στην ικανοποίηση πρόδηλων σκοπών ιδιαιτέρως σοβαρού δημόσιου και κοινωνικού συμφέροντος όπως η συμμόρφωση των οφειλετών των κατηγοριών αυτών με τις υποχρεώσεις τους και, συνακόλουθα, η εξασφάλιση της έγκαιρης είσπραξης των δημοσίων εσόδων και των ασφαλιστικών οφειλών» ως «αναγκαία[ς] προϋπόθεση[ς] για την ομαλή και απρόσκοπτη λειτουργία των δημοσίων υπηρεσιών και την παροχή δημοσίων αγαθών σε συνθήκες μείζονος δημοσιονομικής δυσχέρειας» καθώς, επίσης, και «η αποτροπή απώλειας εσόδων και η εξασφάλιση της καλής οικονομικής κατάστασης των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης ώστε να καταστεί δυνατή η εκπλήρωση του δημόσιου σκοπού της παροχής κοινωνικής ασφάλισης στο μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού της χώρας».

17. Στην υπό κρίση περίπτωση τίθεται το ζήτημα του αναγκαίου συγκερασμού μεταξύ, αφενός, του δημοσίου συμφέροντος για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής και την εμπέδωση της φορολογικής δικαιοσύνης με τη συνεπή εκπλήρωση των φορολογικών υποχρεώσεων των πολιτών καθώς, επίσης, για την έγκαιρη είσπραξη των δημοσίων εσόδων και των ασφαλιστικών οφειλών, ως αναγκαία προϋπόθεση ιδίως για τη διασφάλιση της εκπλήρωσης του δημόσιου σκοπού της παροχής κοινωνικής ασφάλισης στο μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού της χώρας, και, αφετέρου, της ουσιαστικής κατοχύρωσης του θεμελιώδους δικαιώματος του ατόμου στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις υπέρτερης τυπικής ισχύος των άρθρων 9Α του Συν/τος, 8 της ΕΣΔΑ, 8 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Σύμβασης 108 (1981) του Συμβουλίου της Ευρώπης για την προστασία των ατόμων από την αυτοματοποιημένη επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, η οποία κυρώθηκε με το Ν. 2068/1992 (ΦΕΚ Α΄ 118) και τέθηκε σε ισχύ ως προς την Ελλάδα την 01/12/1995 με την Ανακοίνωση Υπ. Εξωτερικών Φ.0546/4173 (ΦΕΚ Α΄ 207/1995) και της Οδηγίας 95/46/EΚ, καθόσον το προαναφερόμενο δημόσιο συμφέρον προτείνεται ως λόγος δικαιολογήσεως ενός

περιορισμού του συγκεκριμένου θεμελιώδους δικαιώματος (Βλ. σχετικά και τις Γνωμοδοτήσεις της Αρχής 1/2011, σκέψη υπ' αρ. 12, και 4/2011, σκέψη υπ' αρ. 13).

18. Όπως έχει αποφανθεί το ΔΕΕ (Βλ. ΔΕΕ, Απόφαση της 27^{ης} Σεπτεμβρίου 2017, στην υπόθεση C-73/16, *Peter Ruškár*, Σκέψεις 104επ.: «[104] Σύμφωνα με τις διατάξεις του κεφαλαίου II της οδηγίας 95/46, το οποίο τιτλοφορείται «Γενικές προϋποθέσεις σχετικά με τη θεμιτή επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα», κάθε επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα – υπό την επιφύλαξη των παρεκκλίσεων του άρθρου 13 – πρέπει να είναι σύμφωνη, αφενός, προς τις αρχές που πρέπει να τηρούνται ως προς την ποιότητα των δεδομένων, τις οποίες θέτει το άρθρο 6, και, αφετέρου, προς τις βασικές αρχές της νόμιμης επεξεργασίας δεδομένων που απαριθμεί το άρθρο 7 (βλ. απόφαση της 1ης Οκτωβρίου 2015, *Bara* κ.λπ., C-201/14, EU:C:2015:638, σκέψη 30). [105] Υπενθυμίζεται επίσης ότι, όπως προκύπτει από τον σκοπό που συνίσταται στη διασφάλιση ισοδύναμου επιπέδου προστασίας σε όλα τα κράτη μέλη, το άρθρο 7 της οδηγίας 95/46 προβλέπει εξαντλητικό και περιοριστικό κατάλογο των περιπτώσεων κατά τις οποίες η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μπορεί να θεωρηθεί σύννομη (βλ. απόφαση της 24^{ης} Νοεμβρίου 2011, *ASNEF* και *FECEMD*, C-468/10 και C-469/10, EU:C:2011:777, σκέψη 30). [106] Ειδικότερα, επισημαίνεται ότι το στοιχείο ε' του εν λόγω άρθρου 7 προβλέπει ότι η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα είναι θεμιτή μόνον εάν “είναι απαραίτητη για την εκπλήρωση έργου δημοσίου συμφέροντος ή επιπέδου στην άσκηση δημοσίας εξουσίας που έχει ανατεθεί στον υπεύθυνο της επεξεργασίας ή στον τρίτο στον οποίο ανακοινώνονται τα δεδομένα”».

19. Περαιτέρω, κατά την πάγια νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, οι περιορισμοί ατομικών δικαιωμάτων πρέπει να ορίζονται γενικώς και αντικειμενικώς με τυπικό νόμο ή κατόπιν ειδικής νομοθετικής εξουσιοδότησης με διάταγμα, να δικαιολογούνται από αποχρώντες λόγους δημόσιου συμφέροντος, να είναι πρόσφοροι και αναγκαίοι για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού και να μη θίγουν τον πυρήνα του ατομικού δικαιώματος. Αντίστοιχα, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ) έχει δεχθεί, ιδίως κατά την ερμηνεία του άρθρου 8 παρ. 2 της ΕΣΔΑ, ότι οποιαδήποτε επέμβαση (περιορισμός) στην ιδιωτική ζωή του ατόμου από τη δημόσια εξουσία πρέπει να προβλέπεται σε νόμο, που φέρει τα ποιοτικά χαρακτηριστικά της

προσβασιμότητας (*accessibility*) και της προβλεψιμότητας των συνεπειών του (*foreseeability*). Η νομολογία αυτή απηχεί την αρχή της νομιμότητας, που διέπει τη δράση της δημόσιας διοίκησης, υπό την έννοια ότι η αρμοδιότητα των δημοσίων αρχών πρέπει να προβλέπεται από νόμο και να ασκείται σύμφωνα με το νόμο (Βλ. σχετικά και την Απόφαση της Αρχής 54/2011, σκέψη υπ' αρ. 2, και τη Γνωμοδότηση της Αρχής 4/2011, σκέψη υπ' αρ. 13).

20. Εξάλλου, σύμφωνα με τη νομολογία του ΔΕΕ σχετικά με την ανάγκη εφαρμογής των επιταγών της αρχής της αναλογικότητας κατά τη θέσπιση περιορισμών στην άσκηση θεμελιωδών δικαιωμάτων του ατόμου, ο νομοθέτης διαθέτει καταρχήν ευρεία εξουσία εκτιμήσεως για την επιλογή του ενδεδειγμένου μέτρου, πού θα υλοποιεί τους σκοπούς δημοσίου συμφέροντος τους οποίους εκάστοτε επιδιώκει. Στο πλαίσιο αυτό, μπορούν να επιβληθούν περιορισμοί στην άσκηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων, αρκεί οι περιορισμοί αυτοί να εξυπηρετούν όντως σκοπούς γενικού συμφέροντος και να μην αποτελούν, σε σχέση με τον επιδιωκόμενο με τους εν λόγω περιορισμούς σκοπό, υπέρμετρη παρέμβαση που θίγει την ίδια την υπόσταση των δικαιωμάτων που προστατεύονται (Βλ., ιδίως: ΔΕΕ, Απόφαση της 12^{ης} Ιουνίου 2003, στην υπόθεση C-112/00, *Eugen Schmidberger, Internationale Transporte und Planzüge*, σκέψεις 77-82, και τις αποφάσεις που αναφέρονται στη σκέψη υπ' αρ. 80, ΔΕΕ, Απόφαση της 16^{ης} Δεκεμβρίου 2008, στην υπόθεση C-73/07, *Satakunnan Markkinapörssi και Satamedia*, σκέψη 53, ΔΕΕ, Απόφαση της 9^{ης} Νοεμβρίου 2010, στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις C-92/09 και C-93/09, *Schecke (C-92/09) και Eifert (C-93/09)*, σκέψη υπ' αρ. 76, ΔΕΕ, Απόφαση της 27^{ης} Σεπτεμβρίου 2017, στην υπόθεση C-73/16, *Peter Puškár*, Σκέψεις 112επ.).

21. Το Συμβούλιο της Επικρατείας έχει κρίνει ως προς τη συνταγματική αρχή της αναλογικότητας (άρθρο 25 παρ. 1 του Συν/τος εδ. δ') ότι οι επιβαλλόμενοι από το νόμο περιορισμοί σε συνταγματικά κατοχυρωμένο δικαίωμα πρέπει να είναι πρόσφοροι και αναγκαίοι για την επίτευξη του επιδιωκόμενου από το νομοθέτη σκοπού δημοσίου ή κοινωνικού συμφέροντος και να μην είναι δυσανάλογοι σε σχέση προς αυτόν. Όσον αφορά τον έλεγχο της προσφορότητας και αναγκαιότητας των μέτρων, που θεσπίζονται για την επίτευξη του εν λόγω σκοπού, ο νομοθέτης διαθέτει ευρύ περιθώριο εκτίμησης, για τον καθορισμό των ρυθμίσεων, που αυτός κρίνει πρόσφορες και αναγκαίες. Ως εκ τούτου, ο

δικαστικός έλεγχος της τήρησης της αρχής της αναλογικότητας περιορίζεται στην κρίση για το εάν η θεσπιζόμενη ρύθμιση είτε είναι προδήλως απρόσφορη, είτε υπερβαίνει προδήλως το απαραίτητο για την πραγματοποίηση του επιδιωκόμενου σκοπού μέτρο (Βλ. σχετικά, ιδίως, ΟλΣτΕ 3031/2008, σκέψη υπ' αρ. 9, και ΟλΣτΕ 2010/2010, σκέψη υπ' αρ. 24, in NOMOS).

22. Οι ως άνω προβαλλόμενοι από τα Υπουργεία Οικονομικών και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης σκοποί για τη δημοσιοποίηση, και μάλιστα στο Διαδίκτυο, απλών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα οφειλετών ληξιπρόθεσμων οφειλών προς το Δημόσιο και τον ΕΦΚΑ, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 9 του Ν. 3943/2011, της ΠΟΛ 1185/01-09-2011 και του υπό κρίση σχεδίου Υπουργικής Απόφασης, δηλαδή η εμπέδωση της φορολογικής δικαιοσύνης με τη συνεπή εκπλήρωση από τους φορολογουμένους των φορολογικών υποχρεώσεών τους μέσω της ενίσχυσης της διαφάνειας, της πληροφόρησης και ενημέρωσης των πολιτών, και η έγκαιρη είσπραξη των δημοσίων εσόδων και των ασφαλιστικών οφειλών, ως αναγκαία προϋπόθεση ιδίως για τη διασφάλιση της εκπλήρωσης του δημόσιου σκοπού της παροχής κοινωνικής ασφάλισης στο μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού της χώρας, είναι καταρχήν καθορισμένοι, σαφείς και νόμιμοι, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 4 παρ. 1 στοιχ. (α') του Ν. 2472/1997. Υπό την έννοια αυτή, οι εν λόγω επιδιωκόμενοι σκοποί επεξεργασίας αυτοί καθαυτοί δεν αντίκεινται σε κανόνες υπέρτερης τυπικής ισχύος, όπως το άρθρο 9Α του Συντάγματος και τα άρθρα 6 παρ. 1 στοιχ. (β') και 7 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ.

23. Ειδικότερα, τόσο η παράλειψη εκπλήρωσης των φορολογικών υποχρεώσεων, σε όλες τις μορφές της, όσο και η αποφυγή εξόφλησης οφειλών από εισφορές κοινωνικής ασφάλισης αποτελούν συμπεριφορές με ιδιαίτερη συνταγματική απαξία, καθόσον παραβιάζουν πολλαπλώς το Σύνταγμα. Καταρχάς, παραβιάζουν το άρθρο 4 παρ. 5 του Συν/τος, και ειδικότερα την αρχή της καθολικότητας του φόρου, που αποτελεί συστατικό στοιχείο της φορολογικής υποχρέωσης. Συγχρόνως, παραβιάζουν και το άρθρο 4 παρ. 1 του Συν/τος, δηλαδή τη γενική αρχή της ισότητας, αφού λειτουργεί στην πράξη ως μηχανισμός αναδιανομής εισοδήματος από τους συνεπείς φορολογούμενους στους μη

συνεπείς¹. Περαιτέρω, παραβιάζουν και το άρθρο 25 παρ 4 του Συν/τος, το οποίο καθιερώνει την αρχή της κοινωνικής και εθνικής αλληλεγγύης, αφού διαρρηγνύει την ελάχιστη κοινωνική και εθνική συνοχή, που διασφαλίζεται μέσα από την εκπλήρωση των συνταγματικών καθηκόντων, μεταξύ των οποίων υψηλή θέση κατέχει η φορολογική υποχρέωση². Τέλος, δεν εναρμονίζονται προς την κατοχυρούμενη με το άρθρο 25 παρ. 1 του Συν/τος. αρχή του κοινωνικού Κράτους δικαίου, αφού στερεί από το κράτος ένα μεγάλο μέρος νόμιμων εσόδων που προορίζονται για την υλοποίηση των κοινωνικών δικαιωμάτων και γενικότερα για την ικανοποίηση δημοσίων αναγκών.³ Τα άρθρα 4 παρ. 5, 4 παρ. 1, και 25 παρ. 1 και 4 του Συν/τος, ερμηνευόμενα σε συνδυασμό μεταξύ τους, προσδίδουν ένα αυξημένο συνταγματικό βάρος στους στόχους της καταπολέμησης της φοροδιαφυγής και της συνεπούς εκπλήρωσης των φορολογικών υποχρεώσεων καθώς και της συνεπούς εκπλήρωσης των υποχρεώσεων προς τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης, όπως ο ΕΦΚΑ, στόχοι που αποτελούν «*έργο δημοσίου συμφέροντος ή εμπύπτοντος στην άσκηση δημοσίας εξουσίας που έχει ανατεθεί στον υπεύθυνο της επεξεργασίας*» κατά την έννοια του άρθρου 7 στοιχ. (ε΄) της Οδηγίας 95/46/EΚ και «*έργο που εμπύπτει στην άσκηση δημόσιας εξουσίας*» κατά την έννοια του άρθρου 5 παρ. 2 στοιχ. (δ΄) του Ν. 2472/1997, και δικαιολογούν καταρχήν τη θέσπιση μέτρων που εξυπηρετούν την επίτευξη των στόχων αυτών, έστω και αν τα μέτρα αυτά συνεπάγονται περιορισμούς στο δικαίωμα στην προστασία των προσωπικών δεδομένων (λαμβάνοντας μάλιστα υπόψη ότι – όπως ισχύει στην προκειμένη περίπτωση – πρόκειται για απλά και όχι για ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα), υπό την προϋπόθεση ότι τα μέτρα αυτά δεν έρχονται σε αντίθεση προς κανόνες υπέρτερης τυπικής ισχύος, που κατοχυρώνουν την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα (Πρβλ. τη Γνωμοδότηση της Αρχής 4/2011, σκέψη υπ' αρ. 15 και την Απόφαση του ΔΕΕ της 27^{ης} Σεπτεμβρίου 2017, στην υπόθεση C-73/16, *Peter Puškár*, Σκέψεις 104επ. και ιδίως τη Σκέψη 108: «[108] Συγκεκριμένα, η είσπραξη του φόρου και η καταπολέμηση της φοροδιαφυγής, προς τον

¹ Πρβλ. Κ. Φινοκαλιώτη σε: Κ. Φινοκαλιώτη - Ν. Μπάρμπα, Δημόσια Οικονομικά, 2001, σ. 34.

² Πρβλ. Χ. Ανθόπουλου, Το πρόβλημα της λειτουργικής δέσμευσης των θεμελιωδών δικαιωμάτων, 1993, σ. 303 επ.

³ Πρβλ. Θ. Παπακυριάκου, Φορολογικό Ποινικό Δίκαιο, 2005, σ. 15 επ.

σκοπό των οποίων καταρτίστηκε ο επίμαχος κατάλογος, πρέπει να θεωρηθούν ως έργα δημοσίου συμφέροντος κατά την έννοια της διάταξης αυτής»).

24. Στο πλαίσιο αυτό, η Αρχή λαμβάνει υπόψη ότι το μέτρο της δημοσιοποίησης και μάλιστα στο Διαδίκτυο από την ΑΑΔΕ, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, καταλόγων οφειλετών ληξιπρόθεσμων οφειλών προς το Δημόσιο και τον ΕΦΚΑ συνιστά σοβαρό περιορισμό του δικαιώματος του ατόμου για την προστασία του από την επεξεργασία, ιδίως με ηλεκτρονικά μέσα, των δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα, όπως αυτό κατοχυρώνεται ιδίως από τις προαναφερόμενες διατάξεις των άρθρων 9Α του Συν/τος, 8 της ΕΣΔΑ, 8 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς, επίσης, από τις διατάξεις της Οδηγίας 95/46/ΕΚ και της Σύμβασης 108 (1981) του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Πάντως, οι κρίσιμες ρυθμίσεις του άρθρου 9 του Ν. 3943/2011, όπως πλέον ισχύουν, συνιστούν καταρχήν ειδικές, ρητές και με σαφές περιεχόμενο εθνικές ρυθμίσεις για τη δημοσιοποίηση οφειλετών ληξιπρόθεσμων οφειλών προς το Δημόσιο και τον ΕΦΚΑ. Συντρέχει, συνεπώς, η βασική απαραίτητη προϋπόθεση, κατά τα προαναφερόμενα, για τη νομιμότητα της εν λόγω επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, δηλαδή η ύπαρξη σχετικής διάταξης τυπικού νόμου, που να την προβλέπει. (Πρβλ. σχετικά τη Γνωμοδότηση της Αρχής 4/2011, σκέψη υπ' αρ. 16).

25. Ακολούθως, επιβάλλεται να διαπιστωθεί ότι διασφαλίζεται η τήρηση της αρχής της αναλογικότητας, δηλαδή ότι η κρίσιμη επεξεργασία (δημοσιοποίηση) δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των ενδιαφερομένων προσώπων είναι αναγκαία και πρόσφορη για την πλήρωση των προβαλλόμενων σκοπών επεξεργασίας (καταπολέμηση της φοροδιαφυγής και εμπέδωση της φορολογικής δικαιοσύνης με τη συνεπή εκπλήρωση των φορολογικών υποχρεώσεων των πολιτών και έγκαιρη είσπραξη των δημοσίων εσόδων και των ασφαλιστικών οφειλών, ως αναγκαία προϋπόθεση ιδίως για τη διασφάλιση της εκπλήρωσης του δημόσιου σκοπού της παροχής κοινωνικής ασφάλισης στο μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού της χώρας) (Πρβλ., ιδίως: ΔΕΕ, Απόφαση της 9ης Νοεμβρίου 2010, στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις C-92/09 και C-93/09, *Schecke* (C-92/09) και *Eifert* (C-93/09), σκέψεις υπ' αρ. 65επ, ΔΕΕ, Απόφαση της 27^{ης} Σεπτεμβρίου 2017, στην υπόθεση C-73/16, *Peter Puškár*, Σκέψεις 112επ.).

26. Για τη διαπίστωση ότι διασφαλίζεται η αναγκαιότητα και προσφορότητα της επεξεργασίας των ως άνω δεδομένων εν όψει των προαναφερομένων σκοπών επεξεργασίας, η Αρχή φρονεί ότι απαιτούνται αξιόπιστα στατιστικά στοιχεία αναφορικά με την ουσιαστική αποτίμηση σε βάθος χρόνου του μέτρου της δημοσιοποίησης οφειλετών ληξιπρόθεσμων οφειλών προς το Δημόσιο και τον ΕΦΚΑ, από τα οποία να προκύπτει επαρκώς η συμβολή της επεξεργασίας αυτής στην επίτευξη του έργου δημοσίου συμφέροντος, εμπιπτοντος στην άσκηση δημοσίας εξουσίας, το οποίο έχει ανατεθεί στην ΑΑΔΕ και το οποίο συνίσταται στην πλήρωση των σκοπών της καταπολέμησης της φοροδιαφυγής και της συνεπούς εκπλήρωσης των φορολογικών υποχρεώσεων καθώς και της συνεπούς εκπλήρωσης των υποχρεώσεων προς τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης, όπως ο ΕΦΚΑ.

27. Συμπερασματικώς, η Αρχή κρίνει ότι το μέτρο της δημοσιοποίησης και μάλιστα στο Διαδίκτυο από την ΑΑΔΕ, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, καταλόγου οφειλετών ληξιπρόθεσμων οφειλών προς το Δημόσιο και τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης, το οποίο επέλεξε ο Έλληνας νομοθέτης (με την εισαγωγή των κρίσιμων ρυθμίσεων του άρθρου 9 του Ν. 3943/2011) ως καταρχήν πρόσφορο για την εκπλήρωση των φορολογικών υποχρεώσεων των πολιτών προς το Κράτος, σε περίοδο δυσμενών δημοσιονομικών συνθηκών, συνιστά μία συνταγματικώς ανεκτή επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των αναφερομένων προσώπων, η οποία δεν εξέρχεται των ορίων της προσφορότητας και της αναγκαιότητας και, συνεπώς, δεν έρχεται σε αντίθεση προς κανόνες υπέρτερης τυπικής ισχύος, οι οποίοι κατοχυρώνουν το δικαίωμα του ατόμου στην προστασία από την επεξεργασία δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα, και, ειδικότερα, προς τα άρθρα 2 παρ. 1, 9Α και 25 παρ. 1 του Συν/τος, 8 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 8 της ΕΣΔΑ, 6 παρ. 1 στοιχ. (γ') της Οδηγίας 95/46/ΕΚ και 9 παρ. 2 της Σύμβασης 108 (1981) του Συμβουλίου της Ευρώπης. Απαιτείται όμως η αξιολόγηση της εφαρμογής του ανωτέρω μέτρου προκειμένου να κριθεί η αποτελεσματικότητά του σε σχέση με τον προαναφερόμενο σκοπό δημοσίου συμφέροντος. Προς τούτο, η ΑΑΔΕ, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, οφείλει να συγκεντρώσει αξιόπιστα αναλυτικά στατιστικά στοιχεία αναφορικά με την ουσιαστική αποτίμηση του μέτρου της δημοσιοποίησης οφειλετών ληξιπρόθεσμων οφειλών προς το Δημόσιο και τον ΕΦΚΑ, τα

οποία να καλύπτουν χρονικό διάστημα πέντε ετών, ώστε να προκύπτει επαρκώς η συμβολή της επεξεργασίας αυτής στην επίτευξη του προαναφερόμενου έργου δημοσίου συμφέροντος και εμπίπτοντος στην άσκηση δημοσίας εξουσίας, και να προσκομίσει τα στοιχεία αυτά στην Αρχή, η οποία θα δύναται να επανεξετάσει τη νομιμότητα του μέτρου με βάση τα δεδομένα που θα έχουν προκύψει κατά το χρονικό αυτό διάστημα.

Ο Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Κωνσταντίνος Μενουδάκος
Επίτιμος Πρόεδρος του Συμβουλίου της
Επικρατείας

Ειρήνη Παπαγεωργοπούλου